

2015 йилнинг янги дастурий ишланмалари (12-бетда ўқинг).

Тадрижий
тараққиёт йўллари.....2, 4

«Тошкент» РФБ биржа айланмаси
ва савдолари ҳақида маълумот.....11

БАНК АЖВОРОННОМАСИ

Банк ходимлари, ишбилармонлар ва тадбиркорларнинг ҳафталик газетаси

ISSN 2010-6602

1995 йил январдан бошлаб нашр этилмоқда

№ 38 (1009), 2015 йил 24 сентябрь

www.banknews.uz

Таълим кредитлари изланувчан ёшлар истиқболини таъминламоқда

Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан таълим кредитларининг мақсад ва вазифалари, улардан фойдаланиш тартиблари тўғрисида анжуман ўтказилди.

Республикаимиз тижорат банклари фаолиятида аҳоли, хусусан, ёшларни ижтимоий-иқтисодий ҳимоялаш вазифалари алоҳида ўрин тутди. Айниқса, 2001 йилдан буён Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Олий ўқув юртларида тўлов-контракт асосида ўқиш учун таълим кредитлари бериш тўғрисида»ги 318-сонли қарорига мувофиқ, таълим кредитлари

ажратилиши ёш авлоднинг таълим олиши учун янада кенг имкониятлар яратиш, олий маълумот олаётган фуқароларни ижтимоий муҳофаза қилишда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Тадбирда банклар томонидан сўнгги тўрт ярим йил мобайнида 72 мингдан зиёд талабага жами 225 млрд. сўмдан ортиқ миқдорда таълим кредитлари ажратилгани, жорий йилнинг 6 ойи да-

вомида эса, 11 106 нафар талабанинг тўлов-шартномалари асосида 35,7 млрд. сўмлик маблағ олий таълим муассасаларига ўтказилгани қайд этилди.

Маълумки, тижорат банклари миқдорларга таълим кредитларини тақдим этишда юқоридаги қарор асосида ишлаб чиқилган низомга мувофиқ иш олиб боради.

(Давоми 3-бетда).

Банк ходимлари учун халқаро семинар

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки Бош офисида муассаса негизидagi Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармаси томонидан Бизнес-логистикани ривожлантириш ассоциацияси билан ҳамкорликда махсус ўқув-семинари ташкил этилди.

Тадбир Президентимизнинг жорий йил 12 мартдаги «Ўзбекистон Республикаси ва Германия Федератив Республикаси ўртасида иқтисодий ҳамкорликни янада кенгайтириш чоратадбирлари тўғрисида»ги 2316-сонли Қарорига мувофиқ, мамлакатимиз банк ходимларини янги молиявий воситалар билан таништи-

ёрдамчиси Джед Мазур ҳамда Нью-Йорк бўлими Вице-президенти Бен Брунолар томонидан олиб борилиб, унинг дастлабки кунидa иштирокчилар «Дойче банк АГ» тажрибаси билан яқиндан таништирилди, корпоратив молиялашда корпоратив бошқарувнинг мукамаллиги борасида ўзаро фикр алмашди.

риш ва ўзаро тажриба алмашиш мақсадида уюштирилиб, унда ТИФ Миллий банки, Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармаси раҳбар-ходимлари ҳамда Германиянинг «Дойче банк АГ»дан вакиллар иштирок этмоқда.

Беш кун давом этадиган ушбу ўқув машғулоти «Дойче банк АГ»нинг Бош офиси Вице-президенти

Бундан ташқари, юртимиз банк ходимлари «Дойче банк АГ» мутахассисларининг «Молиявий ҳисобот», «Молиявий кўрсаткичларнинг йиллик баҳоланиши», «Монетар воситалар», «Инвестицион баҳолаш», «Корпоратив молиялашнинг усуллари», «Свопни ташкил қилиш» мавзулари доирасидаги маърузали чиқишларидан баҳраманд бўлмоқдалар.

(Давоми 3-бетда).

«Ўзбекнефтвергаз»: Маҳаллийлаштириш дастури ижроси доирасида

Тошкентда «Ўзбекнефтвергаз» миллий холдинги компанияси томонидан «2015 йилда Маҳаллийлаштириш дастури лойиҳаларини амалга ошириш доирасида тайёр маҳсулотлар ва бутловчи қисмларни ишлаб чиқариш ҳамда саноат ярмаркалари ва истеъмол товарлари ярмаркаларининг якуналари» мавзусида матбуот анжумани ташкил этилди.

Бугунги кунда республикаимизда маҳаллийлаштириш ҳажмларини оширишга доир чоратадбирлар, хусусан, иқтисодиётнинг барча со-

ҳалари эҳтиёжлари учун маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича Маҳаллийлаштириш дастури лойиҳаларини амалга ошириш ҳамда тармоқ ичидаги ва тармоқлараро кооперация алоқаларини ривожлантириш вазифалари нефть-газ соҳасида ҳам кенг қўламада олиб боришмоқда.

Тадбирда ушбу стратегик муҳим йўналишлар «Ўзбекнефтвергаз» МХК тизимидаги акциядорлик компаниялар томонидан қай даражада амалга ошириляётгани, бу борада амалиётга татбиқ этилган лойиҳалар ва уларнинг қиймати мисоллар асосида келтириб ўтилди.

(Давоми 3-бетда).

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН КУРСИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2015 йил 22 сентябрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгиледи:*)

1 Австралия доллари	1850,23	1 Канада доллари	1975,17	1 Норвегия кронаси	322,35	1 евро	2974,92
1 Англия фунт стерлинги	4038,70	1 Хитой юани	410,68	1 Польша злотийси	705,97	10 Жанубий Корея вони	22,11
1 Дания кронаси	397,95	1 Кувайт динари	8663,10	1 Сингапур доллари	1854,73	10 Япония иенаси	217,54
1 БАА дирҳами	712,32	1 Россия рубли	38,46	1 СДР	3683,59	*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.	
1 АҚШ доллари	2615,91	1 Украина гривнаси	120,56	1 Туркия лираси	859,96		
1 Миср фунти	334,09	100 Ливан фунти	173,83	1 Швеция кронаси	318,34		
1 Исландия кронаси	20,66	1 Малайзия ринггити	606,52	1 Швейцария франки	2703,22		

Айрим хорижий валюталарнинг ўтган ҳафтага солиштирма кўрсаткичи: 1 USD ▲ 2615,91 – (2610,89) | 1 EUR ▲ 2974,92 – (2932,92) | 1 GBP ▲ 4038,70 – (4030,95) | 10 JPY ▲ 217,54 – (217,12)

ISLOHOTLAR SAMARASI

Тадрижий таракқиёт йўллари

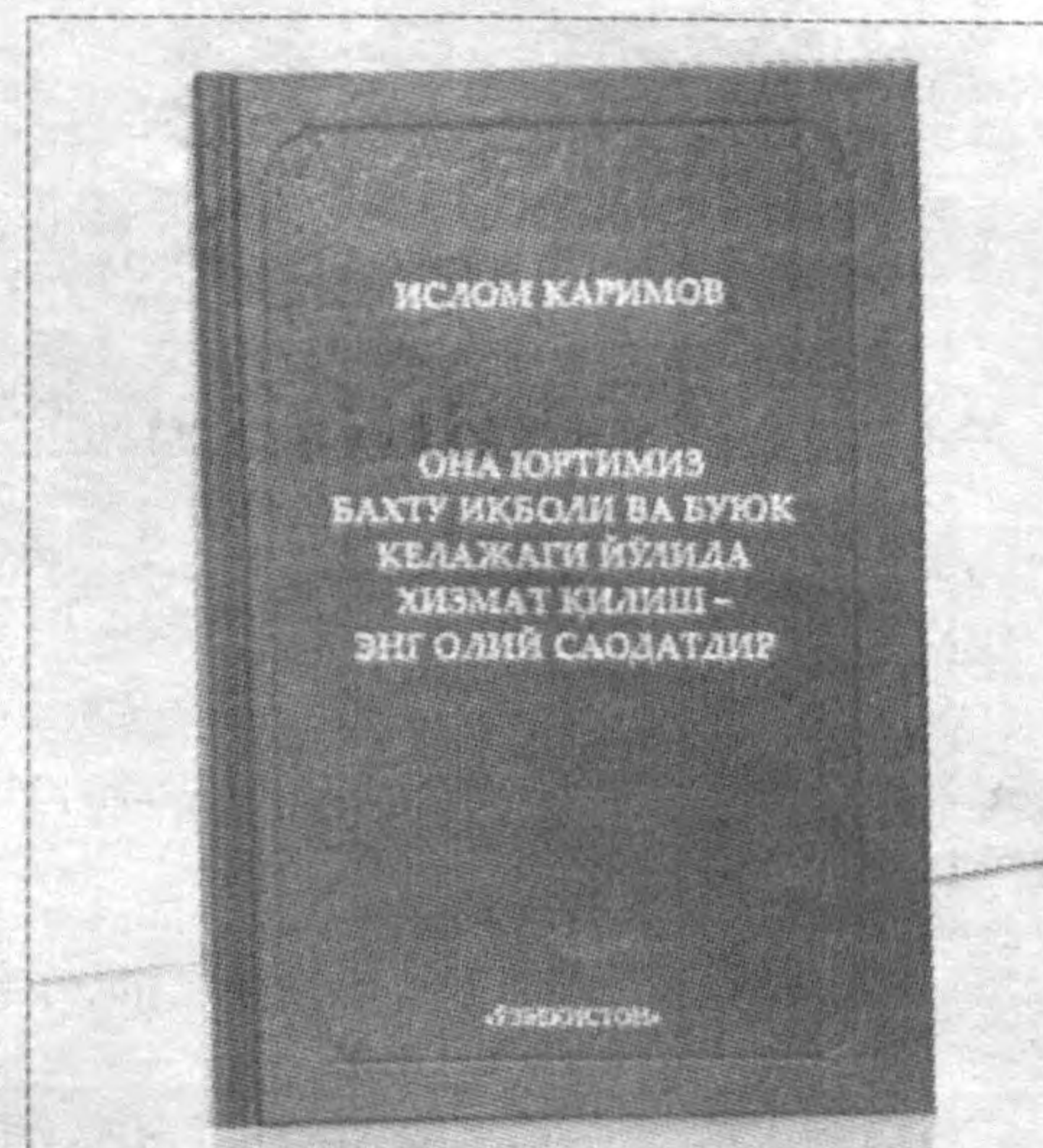
Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида ташкил этилган навбатдаги иқтисодий ўқув мамлакатимиз Президенти Ислоҳ Каримовнинг «Она юртимиз бахту иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир» китобини ўрганишга бағишланди. Мустақиллик йилларида мамлакатимиз босиб ўтган тарихий йўл таҳлил этилган ва ривожланиш стратегияси очиқ-ошкор баён этилган асар банк ходимлари томонидан илиқ қарши олинди. Машгулотда асар асосида банк тизимининг ислохотлар жараёнидаги иштироки борасида фикр-мулоҳазалар билдирилди. Қуйида Марказий банкнинг Матбуот хизмати раҳбари Асқар Ҳайдаровнинг ушбу асар хусусидаги фикр-мулоҳазалари билан танишасиз.

– Мамлакатимиз Президенти қаламига мансуб «Она юртимиз бахту иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир» китобида давлатимиз ва жамиятимизнинг ҳозирги ва келгуси ҳаётига бе-

восита дахлдор бўлган муҳим ва концептуал фикрлар, гоё ва қарашлар илгари сурилган. Китобхонлар ушбу асар орқали биринчи навбатда, Ўзбекистон ижтимоий-иқтисодий ҳаётида содир бўлган оламшумул ўзгаришлар,

келгуси таракқиёт йўллари бугунги ва эртанги кун нуқтаи назаридан, дунё саҳнида кечаётган реал воқеликлар фонида қилинган таҳлиллар билан ба-тафсил танишадилар.

(Давоми 4-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил биринчи ярим йиллигидаги ижроси кўриб чиқилди

15 сентябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Унда депутатлар, тегишли вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари, экспертлар, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Депутатлар мамлакатимиз Конституциясида Қонунчилик палатасига берилган ваколатларга мувофиқ, Вазирлар Маҳкамасининг Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил биринчи ярим йиллигидаги ижроси тўғрисидаги ҳисоботини батафсил кўриб чиқдилар.

Тақдим этилган ҳисобот Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг қўмиталарида Вазирлар Маҳкамаси, вазирликлар ва идоралар, нодавлат но-тижорат ташкилотларининг вакиллари, соҳа экспертлари, ОАВ вакиллари иштирокида дастлабки тарзда кўриб чиқилди. Сиёсий партиялар фракцияларида кенг таҳлилий ишлар ўтказилиб, бу депутатларга электорат манфаатлари ва дастурий мақсадларидан келиб чиққан ҳолда, мамлакатимиз бош молиявий ҳужжати ижросининг боришига нисбатан ўзларининг қатъий нуқтаи назарларини ишлаб чиқиш имконини берди.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг ўринбосари М.Мирзаев Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил биринчи ярим йиллигидаги ижроси тўғрисида маъруза қилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан мамлакатимиз Ҳукуматининг жорий йил 16 январда бўлиб ўтган мажлисида белгиланган 2015 йилги иқтисодий дастурнинг энг муҳим вазифалари ва устувор йўналишларининг амалга оширилиши, шунингдек, иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларини ривожлантиришнинг ўрта муддатли дастурларини амалга оширишни давом эттириш биринчи ярим йилликда асосий макроиқтисодий кўрсаткичлар ижобий динамикаси сақлаб қолинишини ҳамда иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларининг янада мутаносиб ривожланиши учун мустаҳкам асос яратилишини таъминланганлиги таъкидланди.

Чунончи, жорий йилнинг биринчи ярим йиллиги якунлари бўйича мамлакат ялпи ички маҳсулотининг (ЯИМ) ўсиши 8,1 фоизни ташкил этди, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми ҳам 8,1 фоизга ошди. Инфляция даражаси прогноз кўрсаткичларидан ошмади. Бунда макроиқтисодий барқарорлик янада мустаҳкамланиб, ташқи савдо айланмасининг ижобий сальдоси кузатилди.

Чуқур ўйланган, пухта пул-кредит ва солиқ-бюджет сиёсатининг амалга оширилганлиги Давлат бюджети даромад қисмининг прогноз кўрсаткичларига нисбатан ижросини 100,3 фоизга таъминлаб, бу ЯИМга нисбатан 23,6 фоизни ташкил этди. Давлат бюджетининг харажатлари ЯИМга нисбатан 23,4 фоизни ташкил этиб, бу Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетини ЯИМга нисбатан 0,2 фоиз профицит билан бажариш имконини берди.

Бюджет сиёсатининг ижтимоий йўналтирилганлиги сақланиб турибди: харажатлар қисмининг 59,2 фоизи ижтимоий соҳани ривожлантиришга йўналтирилди.

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг

ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил биринчи ярим йиллигидаги ижроси тўғрисидаги ҳисоботни ҳар томонлама муҳокама қилиш чоғида Қонунчилик палатасидаги сиёсий партиялар фракциялари, Ўзбекистон экологик ҳаракати депутатлар гуруҳи вакиллари томонидан эшитилган ҳисобот юзасидан фикр-мулоҳазалар билдирилди.

Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партиясидан сўзга чиққан депутатлар иқтисодиётнинг барқарор ўсиши суръатларини таъминлашда, бинобарин – давлат газасини ҳам кўпайтиришда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг роли тобора ошиб бораётганлигини таъкидладилар. Солиқ юки анча камайиб бораётганлиги шароитида кичик корхоналар ва микрофирмалардан ягона солиқ тўлови тушумлари ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан 22,8 фоизга ошди.

Шу билан бирга, давлат органлари мансабдор шахсларининг тадбиркорлик соҳасидаги қонун ҳужжатларини ижро этишлари устидан назоратни кучайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Бу, айниқса, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 15 майдаги фармони асосида «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига хусусий мулкни, тадбиркорлик субъектларини ишончли ҳимоя қилишни янада кучайтиришга, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этишга қаратилган ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун қабул қилинганлиги муносабати билан долзарб аҳамият касб этади.

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси аъзолари экспорт қилувчи корхоналарни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва экспортни диверсификациялаш, мамлакатимизда ишлаб чиқилган маҳсулотни сотиш учун янги бозорларни ўзлаштириш бўйича қабул қилинган чора-тадбирларнинг юқори натижаларига алоҳида эътибор қаратдилар. Корхоналар рақобатбардошлигини ошириш, ташқи бозорларда харидор-гир бўлган маҳсулот чиқарадиган янги қувватлар ишга туширилишини рағбатлантириш борасида кўрилган чора-тадбирлар натижасида йил бошидан бери экспорт фоолиятига яна 493 та корхона жалб этилди. Янги 168 турдаги товарларнинг экспортга етказиб берилиши амалга оширилди. 255 минг тонна мева-сабзавот маҳсулоти экспорт қилинди, экспорт ҳажми 7,4 фоизга ошди.

Шунингдек, маҳаллий ҳокимият ва бошқарув органларининг мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиш, янги ташқи бозорларни ўзлаштириш, минтақаларнинг захира салоҳиятидан ҳамда ички имкониятларидан оқилона фойдаланиш бўйича масъулиятини ошириш лозимлиги таъкидланди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракциясидан сўзга чиққанлар мажлиси иштирокчиларининг диққатини 2015 йил биринчи ярим йиллигида Давлат бюджети маблағларининг қарийб 60 фоизи ижтимоий соҳага йўналтирилганлигига қаратдилар.

Янги иш ўринлари яратиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастурини тизимли амалга ошириш натижасида 2015 йилнинг биринчи ярим йиллигида 441,8 мингта янги иш ўрни яратилди, шундан 274,9 мингта иш ўрни ёки 62,2 фоизи

қишлоқ жойларида ташкил этилди. ЎзХДП фракцияси аъзолари бундан буён ҳам касб-хунар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш, ушбу жараён устидан назоратни кучайтириш масаласи долзарб эканлигини таъкидладилар. Аҳоли бандлигига кўмаклашиш жамғармаси маблағларининг самарадорлигини ва мақсадли ишлатилишини таъминлаш бўйича қўшимча чоралар кўриш муҳимлиги ҳам таъкидлаб ўтилди.

Депутатлар марказда ва жойларда давлат бошқаруви органларининг, бюджет ташкилотларининг бюджет маблағларидан самарали ва мақсадли фойдаланилишини таъминлаш, молиявий интизомга риоя қилиш, шунингдек, Бюджет кодекси нормалари ва қоидалари ижро этилиши устидан назоратни янада кучайтириш бўйича масъулиятини оширишга доир бир қатор таклифлар билдирдилар.

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси фракцияси аъзоларининг фикрича, ҳисобот даврида таълим ва соғлиқни сақлаш борасидаги харажатлар ижтимоий соҳа харажатлари таркибида ҳамон кўпроқ қисмини ташкил этмокда. Бунда аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш ва фаровонлигини оширишга Давлат бюджетидан 1049,8 миллиард сўм ажратилди. «Кексаларни эъзозлаш йили» Давлат дастурида назарда тутилган тадбирларни фаол амалга ошириш, айниқса, кексаларнинг, жисмоний имконияти чекланган шахсларнинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш имконини берди. Жумладан, жорий йилнинг биринчи ярим йиллигида Давлат дастурини амалга оширишга 1,5 триллион сўм, шунингдек, 37 миллион АҚШ долларидан ортиқ маблағ йўналтирилди. Фракция аъзолари Дастур ижроси устидан, хусусан, унинг амалга оширилиши учун Давлат бюджетидан йўналтириладиган маблағлардан мақсадли фойдаланилиши устидан доимий парламент назорати йўлга қўйилганлигини таъкидлаб ўтдилар.

Фракция аъзолари давлат илмий-техника дастурларининг устувор йўналишларини, тармоқлар бўйича фундаментал ва амалий тадқиқотларни, шунингдек, инновацион ишланмалар дастурларини молиялаштиришнинг мақбуллаштирилишига доир таклифлар билдирдилар.

Ўзбекистон экологик ҳаракати депутатлар гуруҳи аъзолари таъкидладиларки, атроф-муҳит ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш давлат сиёсатининг устувор йўналишлари қаторига киради. Тозалаш иншоотларини қуриш ва таъмирлаш ишлари бажарилди. Аҳолининг сифатли ичимлик сувидан фойдалана олишини ошириш ва аҳоли пунктларининг санитария ҳолатини яхшилаш бўйича чора-тадбирлар изчил амалга оширилмокда. Йилнинг ўтган даврида халқаро молия институтлари маблағлари ҳисобидан 48,6 миллион АҚШ доллари ва Давлат бюджетидан 191,2 миллиард сўм маблағ ўзлаштирилди.

Муҳокама чоғида билдирилган фикр-мулоҳазаларни ҳисобга олган ҳолда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жамғармалари бюджетларининг 2015 йил биринчи ярим йиллигидаги ижроси тўғрисидаги ҳисоботни тасдиқлаш ҳамда тегишли қарор қабул қилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Ахборот хизмати материали асосида тайёрланди.

BANK TIZIMI

Таълим кредитлари изланувчан ёшлар истикболини таъминламоқда

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Унга кўра, бундай кредитлар олий таълим муассасаларининг кундузги бўлимларида тўлов-контракт асосида қабул қилинган талабаларнинг ўзларига, уларнинг ота-оналарига ёки васийларига, қарз олувчи яшайдиган аҳоли пунктида жойлашган тижорат банклари муассасаларида расмийлаштирилади. Бунда бакалавриятда ўқиётган талабаларга 10 йилгача, магистратурада таълим олаётганларга эса 5 йилгача муддатга берилади.

лим муассасаси ўртасидаги тўлов-контракт асосида ўқиши ҳақида белгиланган тартибда расмийлаштирилган шартнома, ўқишнинг белгиланган муддати ва бир йил учун тўлов миқдори кўрсатилган ҳужжат билан мурожаат қилиши зарур. Шунингдек, қарз олувчининг яшаш жойидан берилган маълумотнома, кредитни қайтариш таъминоти тўғрисидаги ҳужжатлар тақдим этилади. Ҳужжатлар 10 иш куни мобайнида кўриб чиқилади.

Таълим кредитлари учун фоизларни ҳисоблаш ва

– Таълим кредитларини бериш тўғрисидаги қарорнинг 3-бандида аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатлами учун алоҳида имтиёзлар белгиланган, – дейди **Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Банк тизимида методология ишларини мувофиқлаштириш бошқармаси бошлиғи Шербек Каралиев**. – Унга кўра, банклар томонидан бундай сармоялар чин етимлар, «Меҳрибонлик уйлари»да тарбияланганлар ҳамда болалиқдан I ва II гуруҳ ногиронлари учун фоизсиз тартибда, шунингдек, кам таъминланган оилалардан чиққан талабаларга кредит учун қўшилган фоизлар суммасининг 50 фоизини Иш билан таъминлашга қўмаклашиш давлат жамғармаси маблағларидан тўлаган ҳолда имтиёзли равишда бериб борилмоқда.

Таълим кредитини бериш даврийлиги – йилига икки марта, яъни биринчи ярим йилдаги ўқиш учун дастлабки тўлов янги қабул қилинган талабалар учун 1 октябрдан, иккинчи ярми учун кейинги календарь йилнинг 15 мартигача амалга оширилади. Ўқишнинг иккинчи йилидан бошлаб эса, кредитлар ҳисобига тўловлар ҳар бир ярим йилликнинг биринчи ойи (сентябрь ва март) 5 санасидан кечикмаган муддатда тўлаб берилади.

Бунда қарз олувчи банкка ариза, талаба ва олий таъ-

тўлаш таълим муассасасига ўтказилган сумма берилган вақтдан уч ой ўтгандан сўнг бошланади.

Кредит қайтарилмаслиги хавфининг олдини олиш учун қарз олувчи таъминот шаклларида бирини (мол-мулк ёки қимматли қўғозларни гаровга қўйиш, банк кафолати, учинчи шахс кафиллиги, суғурта полиси), имтиёзли кредит олувчилар эса яшаётган маҳалласидан кафиллик хати тақдим этиши лозим. Ёшларнинг таълим олишлари ва ота-оналарга енгиллик яратиш мақсадида Солиқ кодексининг 179-моддаси 31-банди иккинчи хатбошисига кўра, фуқароларнинг солиқ солинадиган иш ҳақи ва бошқа даромадларнинг Ўзбекистон Республикаси олий ўқув юртларида таълим олиш учун (ўзининг ёки йигирма олти ёшга тўлмаган фарзандларининг ўқиши учун) йўналтириладиган қисми даромад солиғига тортилмайди.

Анжуманда бундай кредитлар мамлакатимизда таълим сифатининг ошишига, замонавий олий маълумотли кадрлар кўпайишига, ижтимоий ёрдамга муҳтож оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаб, уларнинг иқтидорли ва изланувчан фарзандларини давлат ва жамият қурилишига жалб қилишга хизмат қилаётгани таъкидланди.

Назира МАВЛОНОВА.

Банк ходимлари учун халқаро семинар

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Маълумки, Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармаси ўз стратегиясига кўра, республикаимиздаги кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига ўз маҳсулотларини ташқи бозорларга олиб чиқишда ташкилий-амалий томонлама ёрдам бериб келмоқда. Тижорат банклари эса, тадбиркорларнинг экспорт жараёнларини амалга оширишдаги фаолиятида бевосита иштирокчи саналади. Шу боис банк ходимларининг профессионаллик даражасини ошириш, маҳаллий экспортчиларга нисбатан қўлланилаётган молиялаштириш механизмлари ва воситаларини ривожлантириш, ишбилармонларни етарли маблағлар билан таъминлаш Жамғарма олдида турган муҳим вазифалардан ҳисобланади.

Тадбирнинг умумий мажлисида мана шулар хусусида сўз бориб, Жамғарма томонидан етакчи хорижий молия муассасалари билан ҳамкорликда мана шундай ўқув курсларини ташкил этиш унинг мамлакатимиз иқтисодиётининг барча тармоқлари, шу жумладан, банк хизматлари соҳасида ҳам ролини янада оширишга хизмат қилиши таъкидланди.

Семинар жорий йилнинг 25 сентябрига қадар давом этади. Унда икки молиявий

муассаса ўз фаолиятидаги молиявий ҳисобот ва молиявий коэффициентлари ҳақида маълумот алмашиб, натижаларини таҳлил қиладилар.

Маълумот. ТИФ Миллий банки «Дойче банк АГ» билан 15 йилдан буён халқаро операцияларнинг барча йўналишлари бўйича шериклик муносабатларини олиб бормоқда. Халқаро ҳисоб-китобларни олиб бориш, ғазначилик битимлари, савдо ва лойиҳаларни молиялаш, мутахассислар малакасини ошириш шулар жумласидандир.

Бугунги кунда томонлар ўртасидаги ҳамкорлик алоқалари икки вакиллик ҳисоб рақами орқали савдо соҳасини молиялашда давом этмоқда.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

«Ўзбекнефтвергас»: Маҳаллийлаштириш дастури ижроси доирасида

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Унда таъкидланишича, жорий йил учун Президентимизнинг 2014 йил 4 февралдаги «2014-2016 йилларда тайёр маҳсулотлар, бутловчи буюмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни Маҳаллийлаштириш дастури тўғрисида»ги 2120-сонли Қарори билан тасдиқланган 2014-2016 йилларга мўлжалланган тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисм ва материал-

ийҳаларни ҳисобга олган ҳолда 2015 йилда тармоқ бўйича умумий қиймати 87 млрд. 793,3 млн. сўмга тенг 30 та лойиҳа амалга оширилиши режалаштирилган бўлиб, ўтган биринчи ярим йилликда уларнинг 20 таси ҳаётга татбиқ этилди, – дейди **«Ўзбекнефтвергас» МХК Ягона техникавий сиёсат бўлими бош мутахассиси Санжар Бердиев**. – Мазкур лойиҳалар бўйича ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажми

монидан маҳаллийлаштирилган маҳсулотлар экспортга ҳам жалб қилинмоқда. Жумладан, ҳисобот даврида 128 тонна ПБМБ маркали бензонтитли лойкукун (қиймати 25,5 минг АҚШ долларига тенг) Қозоғистон Республикасига экспорт қилинди.

Анжуманда Маҳаллийлаштириш дастури бўйича компания фаолиятининг жорий йилнинг тўққиз ойида қўйилган натижалар ҳам келтириб ўтилди. Унга кўра, дастурга киритилган 24 та лойиҳани амалга ошириш ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмини 45 млрд. сўмга ёки белгиланган прогнозга нисбатан 100 фоизга етказиш, ушбу турдаги маҳсулотлар экспортини 50 минг АҚШ долларига кўпайтириш ҳамда қўшимча 20 та янги иш ўрнини ташкил қилиш кўзда тутилмоқда.

Бундан ташқари, бугунги кунда тармоқда маҳаллий хомашё ва ресурслар асосида 5 та истиқболли лойиҳани тайёрлаш ва амалга ошириш бўйича иш олиб борилмоқда.

Тадбирда журналистлар «Ўзбекнефтвергас» МХКнинг келгусида бажариши мўлжалланган истиқболли лойиҳалари билан ҳам таништирилди, саволларига батафсил жавоб олди.

Наргиз АХМЕДОВА.

ларни ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштиришни янада чуқурлаштириш Дастурига «Ўзбекнефтвергас» МХК бўйича умумий қиймати 68 млрд. 892,0 млн. сўмга тенг, маҳаллийлаштириш даражаси 36 фоиздан ортиқ 13 та амалдаги лойиҳа киритилган.

– Маҳаллийлаштириш дастурига киритилган янги ло-

28 млрд. 698,4 млн. сўмга тенг бўлиб, бу кўрсаткич белгиланган прогнозга кўра (20 млрд. 344,0 млн. сўм бўлган) 141,1 фоизга ўсган. Шунингдек, ушбу даврда маҳсулот сотиш ҳажми 28 млрд. 171,1 млн. сўмни (ўсиш 138,5 фоиз) ташкил қилди. Бундан ташқари, компания тизимидаги корхоналар то-

ISLOHOTLAR SAMARASI

Тадрижий тараққиёт йўллари

(Давоми. Бошланиши 2-бетда).

Халқимиз ўз олдига қўйган юксак ва-зифалар, яъни замонавий ривожланган демократик давлатлар сафидан муносиб ўрин эгаллаш, иқтисодиётимизнинг барқарор ўсишини таъминлаш, аҳолининг ҳаёт даражаси ва сифатини янада оширишнинг яқин келажақдаги устувор, дастурий йўналишларидан воқиф бўладилар, мамлакатимиз раҳбарини ўйлантираётган, безовта қилаётган фикрлар билан ошно тутинади. Улар ҳар бир ватандошимиз қисматида дахлдор, бинобарин, уларнинг ижроси учун масъуллик уйғотади, фуқаролик мавқеимизни белгилаб олишда ёрдам беради.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда ялпи ички маҳсулотнинг ўртача 8 фоиздан ўсиб боришида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг улуши катта бўлмоқда. Ялпи ички маҳсулотнинг 56 фоизи ушбу соҳага тўғри келмоқда ва иш билан банд аҳолининг 75 фоизи мазкур тармоқда меҳнат қилмоқда.

Давлатимиз раҳбари мазкур асарида мамлакатимизда амалга оширилаётган туб ислохотлар моҳиятини очиб берган, келгуси ривожини аниқлаб берадиган асосий истиқбол режаларини аниқ факт ва рақамларда акс эттирган. Жумладан, банк-молия тизимидаги ютуқларни эътироф қиларкан, инвестициялардан оқилона фойдаланиш натижаларини қатор мисоллар билан исботлаб берган.

Хусусан, «мамлакатимизда бозор инфратузилмаси институтлари яратилиб, бозор иқтисодиёти талабларига жавоб берадиган мутлақо янги молия ва икки босқичли замонавий банк тизими шакллантирилди», дея қайд этади. Мана шу фикрни атрофлича мулоҳаза қилиб кўрсак, амалга оширилаётган пул-кредит сиёсати иқтисодиётнинг барча тармоқ ва соҳаларида чуқур ислохотлар ўтказиш, уни диверсификация қилишга етарлича шароит яратаётганига амин бўламиз. Банклар ўз фаолиятида ахборот-коммуникация технологияларини жадал жорий этиши натижасида миқдорларга ҳар томонлама қулай бўлган замонавий хизматларни тақдир қилмоқда. Икки босқичли банк тизими бугунги кунда эришяётган барча ютуқларнинг старт майдони-га айланди.

Китоб сўзбошисида қайд этилганидек, «Сўнгги йилларда ҳамда халқаро рейтинг агентликлари юртимизнинг барча тижорат банкларига уларнинг барқарор ўсиш суръатларига эришяётганини тасдиқладиган рейтинг баҳоларини тақдим этмоқда». Айни қайдларга илова тарзида айтишимиз мумкинки, шу кунларда Америкада нашр этиладиган ва дунёнинг 180 мамлакатидида ўқиладиган, «Global Finance» журнали томонидан бериладиган, дунё Марказий (миллий) банклари ва халқаро кредит ташкилотлари киритилдиган рейтингда республика Марказий банки яна бир поғона юқори кўтарилган.

Сўнгги йилларда банк инфратузилмасининг ривожланиши, тизимни эркинлаштириш борасида кўрилатган чоратадбирлар Жаҳон банки ва Халқаро молия корпорациясининг тадбиркорлик фаолиятини юритиш шарт-шароитлари бўйича «Doing business-2015» йиллик ҳисоботида республикамизнинг рейтинг кўрсаткичи 8 поғона, кредитлаш шартлари бўйича бир неча ўн поғона юқори кўтарилишига замин яратди. Бу эътирофлар Давлатимиз раҳбари томонидан банк тизимини ривожлантириш борасида белгилаб берилган стратегик вазифаларнинг амалдаги натижасидир.

Бу баҳолар пировард натижа ва бирдан бир мақсад ҳам эмас, бу инвесторлар учун ўзига хос «ташриф қоғози»дир. Улар ўз навбатида, мамлакатдаги инвестицион муҳитга, бозор шаффофлигига, давлат ва хусусий капитал оқими даражасига, тўғридан-тўғри инвестициялар ҳажмига, иқтисодиётнинг турли ташқи таъсирларга бардошлилик салоҳиятига берилган баҳодир. Банкларимиз эришя-

ётган ижобий кўрсаткичлар хорижий сармоядорларнинг мамлакатимиз бозорига бўлган қизиқишини ошириш, институционал инвесторлар диққатини жалб этишнинг асосий омили бўлиб қолаётир.

Албатта, бундай ютуқ ва натижаларга эришишда ўз вақтида тўғри танланган, «ўзбек модели» деб ном олган, халқимиз манфаатларига тўла жавоб берадиган миллий тараққиёт стратегияси, Марказий банкнинг банклар фаолияти устидан самарали назорат ўрнатгани, банк ходимларининг ўз зиммаларига юклатилган масъулиятни теран ҳис этиши ва уни бажаришга бўлган жонбозлик туйғуси ҳал қилувчи омил ва мустах-

кам пойдевор бўлиб хизмат қилмоқда.

Президентимизнинг дил тубидан тўкилган «Мамлакатимизнинг ташқи қарзи ялпи ички маҳсулотга нисбатан 15 фоиздан ошмаслиги, ички қарзимиз, яъни аҳолимиз олдига қарзимиз умуман йўқлиги, экспорт ҳажми, олтин-валюта захираларимиз барқарор суръатлар билан кўпайиб бораётгани барчамизни, албатта, қувонтиради», деган сатрларини ўқиганимизда, кўз ўнгимизга тижорат банкларининг ресурс базаси асосан миқдорларнинг бўш пул маблағларини банк депозитларига жалб қилиш ҳисобига ўсиб бораётгани, банк тизимининг ташқи кредиторлар олдигаги мажбуриятлари жами ресурслари базасининг 10 фоизига ҳам етмаслиги, банкларимизнинг ташқи омилларга боғлаб қўйиши мумкин бўлган қисқа муддатли спекулятив кредитларга ружу қўймаётгани, ташқи қарзлар асосан стратегик аҳамиятга эга бўлган лойиҳаларни имтиёзли тарзда узоқ муддатга молиялаштиришга тақдим этаётгани гавдаланади.

Банклар капиталининг ўсиб, активларининг кенгайиб бориши банк тизимини халқ хўжалигини комплекс ривожлантиришнинг локомотиви айлантирди. Иқтисодиётни таркибий ўзгартириш доирасида банклар инвестициялари ҳисобига мамлакатимизда юзлаб кенг кўламли замонавий, юқори технологияларга асосланган лойиҳалар амалга оширилди. Шу йилнинг биринчи ярим йиллиги якунлари бўйича банклар томонидан иқтисодиётнинг базавий тармоқларига йўналтирилган 37,8 трлн. сўмдан ошқ кредитлар янги ишлаб чиқаришларни ташкил этишга замин яратди.

Сўнгги йилларда мамлакатимизда ялпи ички маҳсулотнинг ўртача 8 фоиздан ўсиб боришида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг улуши катта бўлмоқда. Ялпи ички маҳсулотнинг 56 фоизи ушбу соҳага тўғри келмоқда ва иш билан банд аҳолининг 75 фоизи мазкур тармоқда меҳнат қилмоқда. Соҳада кечаётган жараёнлар ва кўрсаткичларни таҳлил этар экан, асар муаллифи соҳанинг истиқболи порлоқ ва ҳали яна катта имкониятларга эга эканини, айнан хусусий мулк инсонда изланиш, интилиш уйғотишини, улар маблағлардан самарали фойдаланиб, ўз ишлаб чиқаришларини кенгайтириб, нафақат ўзи ва оиласини боқадди, балки халқ фаровонлигига, миллий иқтисодиётимиз равангига ҳисса қўшаётганини энг катта ютуқ сифатида эътироф этади, ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш зарурлигини ўқтиради ва: «Мамлакатимизнинг барқарор иқтисодий ўсиши ва истиқболи, аҳолининг ҳаёт даражаси ва сифатини белгилаб беришга кўп жиҳатдан боғлиқ бўлган энг муҳим устувор вазифа – бу хусусий мулк ва хусусий тадбиркорлик ривожини йўлидаги барча ғов ва тўсиқларни олиб ташлаш ва бу соҳага тўлиқ эркинлик беришдан иборат», деган хулосага келади.

Ана шу ишларнинг натижаси сифатида китобда соҳага ажратилаётган кредитлар ўсиши, шунингдек, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ҳузурида ташкил қилинган Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспорт фаолиятини қўллаб-қувватлаш бўйича маҳсус жамғарма фаолиятини тилга олиб ўтади.

Ушбу жамғарма экспортга маҳсулот етказиб бериш бўйича хорижий шериклар билан жорий йилнинг ўзида 1703 та тадбиркорлик субъектига маҳсулот ва хизматларни экспорт қилишда ташкилий, ҳуқуқий ва молиявий хизматлар кўрсатди. Натижада 504 та хўжалик субъекти томонидан 1962 млн. долларлик экспорт шартномалари тузилиб, улар доирасида 824 млн. долларлик маҳсулот экспорт қилинди. Жамғарма экспортчи корхоналарга турли маслаҳатлар бериш, уларнинг товарларини ташқи бозорларда ва ярмаркаларда намойиш этиш, харидорлар топиш каби бир қанча йўналишларда фаолият юритмоқда. Бу Ватанимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг эгаллаб олинган дунё бозорига кириб бориши ва мустахкам ўрин олишида ишбилармонларимизга кўмакдош бўлаётганини аниқлатади.

Китоб мутолааси чоғида мамлакатимиз раҳбари ушбу соҳага катта эътибор бераётганига ишонч ҳосил қиламиз. Бу эътибор банклар фаолиятида, айниқса, уларнинг кредит сиёсатида ҳам ўз аксини топтоқда. Жорий йилнинг ўтган саккизи ойида соҳа субъектларига ажратилган кредитлар ҳажми 8,4 трлн. сўмдан зиёд бўлди. Унинг 1,8 трлн. сўми имтиёзли бўлиб, устувор равишда олис ва бориш қийин бўлган аҳоли масканларидаги тадбиркорлик субъектларига ажратилди. Бир сўз билан айтганда, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик мамлакатимиз иқтисодиётида нафақат ҳал қилув-

лежлар ўртасида қалин ҳамкорлик ўрнатилган. Банк ходимлари оталиққа олган коллежларида ёшларни тадбиркорликка жалб этиш бўйича турли омивий анжуманлар ташкил этади, бизнесни ташкил этиш ва юритиш хусусида маслаҳатлар беради, бозор конъюнктураси, маркетинг ҳақида сабоқ бериб келмоқда. Уларнинг ишбилармонлик қобилиятини, бизнес-ғояларини рўй-га чиқариш учун кредитлар ажратиб бормоқда. Йил бошидан буён банклар томонидан коллежлар битирувчиларининг 179,2 млрд. сўмдан ошқроқ лойиҳалари имтиёзли равишда молиялаштирилди. Булар кредит ташкилотларининг қол-леж битирувчиларини ишга жойлаштириш мажбуриятини бажаришга қўшаётган улушидир.

Бундан ташқари, банкларнинг 35,7 млрд. сўм ҳажмидаги имтиёзли кредит маблағлари талаба-ёшларнинг ўз билимларини оширишга йўналтирилган. Бу маблағлар интеллектуал мулкни бойитишга сарфланган инвестициялардир.

Китобни ўқиш асносида, қишлоқ ҳаётини обод этиш, уларнинг қиёфасини ўзгартириш, бугун қишлоқ жойларда яшаётган одамларнинг турмуш шароитини замон талабларига мослаштириш, керак бўлса, уни шахар шароитига яқинлаштириш мамлакатимиз раҳбарини безовта қилаётган масала эканини аниқлаб етамиз. Чунки Президентимиз «озод ва обод юртда яшайдиган, янгича фикрладиган одамларнинг уйлари ҳам, уларнинг ҳаёти, турмуши ҳам гўзал ва фаровон бўлиши керак», деб ҳисоблайди.

Бу фараҳбахш вазифалар, режаларни белгилаётганда мамлакатимиз раҳбари реалликка – иқтисодиётнинг ўсиш динамикаси, барча инвестициявий дастурларнинг молиявий агенти – банк тизимининг юксак салоҳиятига суянган. Ўзбекистонда амалга оширилаётган, нафақат мамла-

2015 йилнинг ўзида республикамизнинг барча минтақаларида умумий қиймати 1760 млрд. сўмни ташкил этадиган 292 та қишлоқ массивида 12 мингта уй-жой қуриш мўлжалланган. Шу кунга қадар тижорат банклари томонидан ушбу дастур ижросини таъминлаш учун салкам 1,4 трлн. сўм миқдоридида кредит ресурслари йўналтирилди.

чи ўрин эгаллаши, айни вақтда бозорни зарур товар ва хизматлар билан тўлдирди, одамларнинг даромадлари ва фаровонлиги ошиб боришининг асосий манбаига, аҳоли бандлиги ўсишининг энг муҳим омилига айланиб бормоқда.

Келажақ ёшларники. Мамлакатимиз раҳбари ёшлар тақдирини ва Ватан тақдирини уйғунлиқда кўради. Китобни варақлар эканмиз, «Бугунги кунда юртимизда эртанги кунимизни ўз қўлимиз билан қураемиз, деган ёшларни кўрганимизда, менда худди қанот пайдо бўлгандек бўлади» ёки «қаерда, қайси соҳада, мана, мен борман, бу ишни, бу масъулиятни ўз зиммамга оламан, деб майдонга отилиб чиқадиган ёшлар бўлса, улар – эртанги кунимиз, улар – менинг болаларим», деган самимий сатрларга дуч келамиз. Чунки Ўзбекистонда янги авлод пайдо бўлмоқда ва уни дунё тан олаётир. Бу ҳар бир ўзбекистонликка бир олам қувонч ва ғурур бахш этмоқда. Муаллифнинг «Бундай авлод билан эртага, албатта, мақсадларимизга етамиз», деган таъкиди, шубҳасиз, ҳар бир китобхонда келажагимиз ёрқинлигига ишонч уйғотади.

Президентимиз ёшлар ҳақида фикр юритаётганда, китобхон кўз ўнгига уларнинг ютуғидан беҳад қувонадиган, хато-ларидан қуянадиган ғамхўр ота сиймоси гавдаланади. Замонавий типда қурилатган ва жиҳозланаётган таълим масканлари, спорт иншоотлари, касб-хунар коллежлари битирувчиларини ишга жойлаштириш, уларни тадбиркорликка жалб этиш ана шу ғамхўрликнинг ёрқин ифодаси. Кези келганда, банкларнинг бу бахбада ҳам фаоллик кўрсатаётганини айтиш ўринлидир. Бугун банклар ва кол-

катимизда, балки чет элларда ҳам катта қизиқиш ва эътибор уйғотаётган Қишлоқ жойларда намунавий лойиҳалар асосида яқка тартибдаги уй-жойлар қуриш дастури ижросини таъминлашда ҳам банк тизими катта масъуллик билан фаолият кўрсатмоқда. Биргина 2015 йилнинг ўзида республикамизнинг барча минтақаларида умумий қиймати 1760 млрд. сўмни ташкил этадиган 292 та қишлоқ массивида 12 мингта уй-жой қуриш мўлжалланган. Шу кунга қадар тижорат банклари томонидан ушбу дастур ижросини таъминлаш учун салкам 1,4 трлн. сўм миқдоридида кредит ресурслари йўналтирилди. Шунингдек, тижорат банклари томонидан республикамизнинг барча минтақаларида 252 та кўп қаватли уй-жойларни қуриш учун жами 718,8 млрд. сўмлик маблағлар ажратилган.

Китобхон асар орқали мамлакатимиз раҳбарининг кўнгил кечинмалари, фикр-уйлари, мулоҳазалари, ғоялари билан ошно тутинади, мамлакатнинг истиқболдаги яхлит манзарасини кўз олдига гавдалантиради. Уларнинг ижроси, рўйи учун масъуллик, бурч туяди.

Китоб кўнгилни обод қилади ва айни чоғда Президентимиз илгари сурган вазифаларни амалга оширишга масъуллик уйғотади. Фикр ва ғоялар силсиласи ҳар бир ўқувчини кеча ким эдигу бугун ким бўлди, эртага ким бўламиз, қандай янги марраларни эгаллашимиз керак, деган саволлар теграсида мулоҳаза юритишга ундайди. Ва шундай бир хулосага олиб келадики, асар муаллифи таъбири билан айтганда, халқимиз ҳеч кимдан кам бўлмайди, Ўзбекистон – келажаги буюк давлат!

Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит операцияларини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги ЙЎРИҚНОМА

(Давоми. Бошланиши ўтган сонда).

13-боб. Янги омонат дафтарчаларини бериш

155. Омонат дафтарчаси варақлари ёзувлар билан тўлганда ёки яроқсиз ҳолга келганда ёки йўқолганда омонатчига янги омонат дафтарчаси расмийлаштирилади.

156. Омонатчи тўлган омонат дафтарчасининг охирги бетига «Омонат қолдиғи «___» серияли _____-сонли «___» _____ санасида ўтказилган янги омонат дафтарчасини олдим. Омонат қолдиғи _____ сўм _____ тийинни ташкил қилиши тўғрилигини тасдиқлайман» деган ёзувни киритиб, сана ва имзосини қўяди. Шунингдек, тўлган омонат дафтарчаси охирги варағида назоратчи фамилияси, исми ва отасининг исмини ёзиб, сана ва имзосини қўяди.

157. Янги омонат дафтарчаси биринчи бетига «Эскирган ўрнига» ёзуви ёзилади ва назоратчи томонидан эскирган омонат дафтарчасидаги зарур маълумотлар янги омонат дафтарчасига кўчирилади.

158. Янги омонат дафтарчасига кўчирилган омонат қолдиғи ва бошқа ёзувларнинг тўғрилиги назоратчи ҳамда кассирнинг имзолари билан тасдиқланади.

159. Тўлган омонат дафтарчаси кунлик ҳисобот таркибида омонат бўлинмасига топширилади.

160. Омонат дафтарчаси яроқсиз ҳолга келганда, уни янгисига алмаштириш мазкур Йўриқноманинг 155–159-бандларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

161. Омонат дафтарчаси йўқолганда назоратчи омонатчининг омонат дафтарчаси йўқолганлиги ҳақидаги аризасидаги имзосини шахсий ҳисобварақ варақчасидаги имзоси билан солиштиради ва шахсий ҳисобварақ варақчасининг навбатдаги (бўш) сатрига ариза тушган санани ва «омонат дафтарчаси йўқотилган» деган ёзувни киритади ва имзолайди.

162. Омонат дафтарчаси йўқолганлиги ҳақидаги аризага назоратчи омонат қолдиғини ва шахсий ҳисобварақ варақчаси маълумотлари бўйича фоизларни киритиб имзолайди ҳамда аризани омонат бўлинмасига юборади.

163. Омонат бўлинмаси бошлиғи омонат дафтарчасининг йўқолганлиги ҳақидаги аризани олиб, «Йўқолган омонат дафтарчалари бўйича аризаларни рўйхатга олиш дафтари»га ариза тушган сана, омонатчининг шахсий ҳисобварақ рақами, фамилияси, исми ва отасининг исмини

киритиш орқали рўйхатга олади ва имзоси билан тасдиқлайди.

164. Омонат дафтарчаси йўқолганлиги ҳақидаги аризага сўнгги назоратчи омонатчининг имзосини, омонат ва фоизлар қолдиғини тасдиқловчи ёзув киритади ва имзолайди. Ариза омонат бўлинмаси бошлиғи томонидан ҳам имзоланиши шарт.

165. Омонат дафтарчаси йўқолганлиги ҳақидаги аризага банк филиали раҳбарининг янги омонат дафтарчаси бериш бўйича рухсатидан сўнг, омонат бўлинмаси бошлиғи «Йўқолган омонат дафтарчалари бўйича аризаларни рўйхатга олиш дафтари»га рухсат берилган санани ёзади.

166. Омонат дафтарчаси йўқолганлиги ҳақидаги ариза рўйхатга олингандан сўнг, омонат кассага юборилади.

167. Омонатчи янги омонат дафтарчаси олиш учун омонат кассага келганда, назоратчи куйидагиларни амалга оширади:

аризада банк филиали раҳбарининг рухсат имзоси мавжудлигини текширади;

омонатчининг шахсини тасдиқловчи ҳужжатини текширади;

Шахсий ҳисобварақ варақчасининг кейинги сатрида жорий сана билан «Омонат дафтарчаси йўқотилиши муносабати билан ___ серия _____ — рақамли янги омонат дафтарчаси берилди» ёзувини киритиб, имзолайди.

168. Янги омонат дафтарчаси омонат дафтарчаси йўқолганлиги ҳақида ариза тақдим этилгандан сўнг, уч банк иш куни мобайнида берилади.

169. Омонат бўйича янги омонат дафтарчаси берилмагунга қадар, омонат дафтарчаси йўқолган омонатчининг шахсий ҳисобварағи бўйича ҳеч қандай кирим ва чиқим операциялари амалга оширилмайди.

170. Омонат дафтарчаси йўқолганлиги ҳақида ариза билан бирга омонат суммасини тўлиқ олиш истаги билдирилганда ариза мазкур Йўриқноманинг 160-165-бандларида белгиланган тартибда рўйхатга олинади.

171. Омонат дафтарчаси йўқолганлиги ҳақидаги аризага операция ҳақида маълумотлар ёзилади ва Чиқим ордерига илова қилинади.

14-боб. Омонат кассаларда операцион кунни яқунлаш ва кунлик ҳисобот тузиш

172. Омонат кассаларда операцион кун тугагандан кейин нақд пуллар, қимматликлар, қатъий ҳисобда турувчи бланкалар ва бошқа ҳужжатлар

саналади, операциялар бўйича Операцион кундалик ва Операцион кундаликка илова тузилади, ҳисоб маълумотларининг ҳақиқатдаги мавжуд нақд пуллар, қимматликлар ва қатъий ҳисобда турувчи бланкалар миқдори (суммаси) билан мувофиқлиги аниқланади.

173. Операцион кундалик кун давомида ўсиб бориш тартибда бир нусхада тузилади.

174. Операцион кундаликда омонатлар бўйича операцияларни киритишда, операциялар бажарилган шахсий ҳисобварақнинг рақами, омонатчининг фамилияси, исми ва отасининг исми, шунингдек, мос равишда «Нақд пул – Кирим» ёки «Нақд пул – Чиқим» устунига омонатчининг шахсий ҳисобварағи бўйича нақд пулда қабул қилинган ёки берилган омонат суммаси кўрсатилади. Омонат бўйича нақд пулсиз ҳисобга киритиш ва ҳисобдан чиқариш бўйича операцияларда омонат суммалари Операцион кундаликнинг «Мемориал айланмалар – Кирим қилинган» ва «Мемориал айланмалар – Чиқим қилинган» устунларида кўрсатилади.

175. Операцион кундаликка илова омонат касса кунлик ҳужжатлар бўйича ҳисоботларнинг таркибий бўлаги ҳисобланади.

176. Операцион кундаликка илованинг «Омонатлар» бўлимида ҳар бир омонат тури бўйича олдинги операцион куннинг кун охирига қолдиғи янги операцион куннинг кун бошига қолдиғи сифатида ўтказилади (суммада ва миқдорда) ва кун давомида ҳар бир омонат тури бўйича амалга оширилган операциялар бирламчи ҳужжатлар боғламлари устхатига ёзилган айланмалар суммаси (келиб тушди ва чиқиб кетган) ҳамда шу асосда ҳисобланган операцион кун охирига қолдиқ (суммада ва миқдорда) ёзилади.

177. Операцион кундаликка илованинг «Қатъий ҳисобда турувчи бланкалар» бўлимининг «Олинган» устунига ордерга мувофиқ олинган, «Ишлатилган» устунига эса Ишлатилган қатъий ҳисобда турувчи бланкаларни ҳисобдан чиқариш ордери бўйича (бузилган қатъий ҳисобда турувчи бланкалар сони киритилган ҳолда) ҳар бир турдаги қатъий ҳисобда турувчи бланкалар сони ёзилади. Бошқа омонат кассаларга жўнатилган қатъий ҳисобда турувчи бланкалар мемориал ордерлар асосида «Жўнатилган» устунига ёзилади, «Кун охирига қолдиқ» устунига кун охирига қолган ҳар бир турдаги қатъий ҳисобда турувчи бланкалар сони ёзилади ва кун охирига қолган «Жами» сатри билан солиштирилади («Кун бошига қолдиқ» + «Олинган» – «Ишлатилган» – «Жўнатилган»). «Бланка рақамлари» устунига қолган қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг рақамлари кўрсатилади.

178. Операцион кундаликка илова сифатида «Қатъий ҳисобда турувчи бланкалар» бўйича ушбу Йўриқноманинг 8-илоvasида белгиланган жадвал тўлдирилади.

179. Операцион кундаликка илованинг «Операциялар ҳисоби» бўлимининг «Кун давомида» усту-

ни кун давомида бажарилган операциялар ва ордерлар сони бўйича тўлдирилади.

180. Операцион кундаликка илованинг «Нақд пулсиз операциялар тўғрисида маълумотнома» бўлими нақд пулсиз амалга оширилган операциялар суммаси бўйича тўлдирилади.

181. Назоратчи Операцион кундаликка иловада кўрсатилган қимматликлар ва қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг умумий қолдиғини Операцион кундаликдаги маълумотлар билан солиштирилади. Операцион кундалик ва Операцион кундаликка илова рақамланиб, назоратчи ва кассирнинг фамилияси, исми ва отасининг исми кўрсатилган ҳолда имзоланади ҳамда омонат касса муҳри билан тасдиқланади. Шунингдек, Операцион кундалик ва Операцион кундаликка иловалар Омонат бўлинмаси бошлиғи ва сўнгги назоратчи томонидан текширилиб, имзоланади.

182. Бир неча назоратчи фаолият юритаётган омонат кассаларда ҳар бир назоратчи Операцион кундаликни фақат омонат операциялари бўйича тўлдириши лозим. Кун охирида, ҳар бир назоратчи томонидан омонат операциялари бўйича тўлдирилган Операцион кундаликларнинг якуний суммалари бошқа операциялар бўйича Операцион кундалик ва Операцион кундаликка иловада омонат турлари бўйича алоҳида жами суммалари чиқарилади.

183. Кассир кунлик операциялар бўйича якун ясашда қуйидагиларни амалга оширади:

назоратчидан унга кун бошида берилган қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг ишлатилмаган қолдиқларини санаб олади, уларни «Қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг ҳаракатини ҳисобга олиш дафтари»га ёзади ва ишлатилмаган қатъий ҳисобда турувчи бланкалар қайтариб олинганлигини имзоси билан тасдиқлайди;

назоратчидан Ишлатилган қатъий ҳисобда турувчи бланкаларни ҳисобдан чиқариш ордерини олади, уни текширади ва имзолайди;

нақд пуллар, қимматликлар, қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг ҳақиқатдаги қолдиқларини касса ҳужжатларидаги маълумотлар билан солиштирилади ва қолдиқлар бўйича маълумотнома тузиб, назоратчига беради;

кун давомида кирим ва чиқим қилинган пул суммасини операцион кун бошида олинган нақд пул бўнагини ҳисобга олган ҳолда қолдиқ сумма билан солиштирилади, суммалар мос келмаса, унинг сабабларини аниқлайди ва зарур бўлган ҳолларда, қайта санайди;

нақд пулларни белгиланган тартибда шакллантирилади ва ўрайди, ордерлар ва бошқа ҳужжатларни уларнинг алоҳида турлари бўйича санаб чиқиб, омонат касса рақами, ҳужжатлар сони ва суммасини кўрсатган ҳолда ўрайди ҳамда назоратчига беради.

184. Назоратчи кунлик операциялар бўйича якун ясашда қуйидагиларни амалга оширади:

ишлатилмаган қатъий ҳисобда турувчи бланка-

ларни кассирга топширади ва «Қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг ҳаракатини ҳисобга олиш дафтари»да имзо билан тасдиқлайди;

ишлатилган ва бузилган қатъий ҳисобда турувчи бланкалар бўйича Ишлатилган қатъий ҳисобда турувчи бланкаларни ҳисобдан чиқариш ордери ни тузади;

кассирдан кун охирига нақд пуллар, қимматликлар ва қатъий ҳисобда турувчи бланкалар ҳисобкитоби натижаси тўғрисида қолдиқлар бўйича маълумотномани олади;

Операцион кундалик ва Операцион кундаликка илованинг устунларидаги ёзувларни ҳисобкитоб қилиб, нақд пуллар қолдиғини ва қимматликларнинг жами суммасини ҳисоблаб чиқади ва уни кассир томонидан ҳисобланган нақд пуллар қолдиғи бўйича тузилган маълумотнома билан солиштиради;

кассирдан барча ҳужжатларни қабул қилиб, омонатлар ва бошқа операциялар бўйича умумий бандеролларда кассир томонидан ёзилган суммаларни Операцион кундалик устунларидаги якуний ёзувлар билан солиштиради;

Операцион кундаликка илованинг барча устунлари бўйича жамланма натижалар чиқарилгандан кейин навбатдаги йиғма сатрларда кунлик операциялар айланмаси бўйича баланс суммасини ҳисоблаб чиқаради ва кассир билан биргаликда, фамилияси, исми ва отасининг исми кўрсатилган ҳолда, имзо қўяди;

кейинги иш куни учун Операцион кундаликка иловани тайёрлайди ва унинг барча бўлимлари бўйича қолдиқларини ёзади;

Кассир билан биргаликда картотекалар сақланаётган темир шкафни қулфлаб, сургич ёки пластилин билан муҳрлайди (тушлик вақтида картотекалар сақланаётган темир шкаф назорат қулфлари билан қулфланади);

инкассатор халталарига пулларни жойлаштиришда иштирок этади ва илова қайдномасини тузиб инкассаторлар орқали банк филиалига юборади.

185. Бир неча назоратчилар фаолият кўрсатадиган омонат кассаларда омонат касса мудири кунлик операциялар якунида, мазкур Йўриқноманинг 183-бандида кўрсатилган вазифаларга қўшимча равишда, қуйидагиларни амалга оширади:

назоратчилар томонидан тузилган ва кассирлар билан биргаликда имзоланган кунлик Операцион кундаликларни олади;

Операцион кундаликлардаги жами суммаларни йиғма Операцион кундаликда жамлаб ёзади ва якун чиқаради;

катта кассирдан барча ҳужжатларни олиб, ҳужжатларнинг ҳар бир тури бўйича бандеролларда ёзилган жами суммаларни ҳисоблаб чиқади, ҳисоблаб чиқарилган суммани ва йиғма ордерлардаги жами суммаларни ҳисобга олган ҳолда, йиғма Операцион кундаликнинг тегишли устунлари-

даги суммалар билан солиштиради ва Операцион кундаликни катта кассир билан биргаликда, фамилияси, исми ва отасининг исмини кўрсатган ҳолда, имзо қўяди;

кун охирида катта кассирдаги мавжуд нақд пуллар, қимматликлар ва қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг суммаси ва сонини йиғма Операцион кундалик ва Операцион кундаликка илова маълумотлари билан солиштиради.

186. Кунлик операцияларни якунлашда йиғма Операцион кундаликнинг айрим устунларидаги якуний суммалар ҳужжатларда кўрсатилган суммага мос келмаса, омонат касса мудири (катта назоратчи, назоратчи) унинг сабабларини аниқлаши ва бартараф этиши лозим.

187. Омонат кассада нақд пул ёки қимматликлар бўйича аниқланган ортиқча ёки камомад юзасидан «Тижорат банкларида касса ишларини ташкил этиш, инкассация ва қимматликларни ташишга доир Йўриқнома»да (рўйхат рақами 1831, 2008 йил 27 июнь) белгиланган тартибда далолатнома расмийлаштирилади. Бунда ортиқча чиққан нақд пул ёки қимматликлар банк фойдасига кирим қилинади, камомад эса белгиланган тартибда жавобгар шахсдан ундириб олинади.

188. Сўнгги назорат қилиш учун берилган кунлик ҳужжатлар бандероль сифатида елимланган Операцион кундаликка қўшилади ҳамда сана ва омонат касса рақами ёзилади.

189. Кунлик ҳисобот ва унга илова қилинган ҳужжатлар омонат кассалар томонидан кейинги кундан кечиктирмасдан инкассация хизмати орқали ёки назоратчи томонидан банк филиалига етказилиши лозим.

190. Омонат бўлинмаси омонат кассаларнинг кунлик ҳисоботлари ва уларга илова қилинган ҳужжатларнинг ўз вақтида топширилиши алоҳида дафтарга қайд этилиши юзасидан кунлик назорат ўрнатиши лозим.

191. Омонат касса иш вақти тугагандан сўнг, Ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги марказий кўриқлаш пултига топширилиши ва «Омонат кассани кўриқлаш хизматига топшириш ва қабул қилиш дафтари»га назоратчи ёки кассир томонидан қайд этилиши лозим.

15-боб. Омонат кассаларда кунлик амалга оширилган операцияларнинг сўнгги назорати

192. Сўнгги назоратчи омонат кассанинг кунлик ҳисоботи ва унга илова қилинган ҳужжатларни қабул қилиб олгандан кейин қуйидагиларни амалга оширади:

Операцион кундалик ва Операцион кундаликка иловага кўра ҳисобот куни учун кун бошидаги нақд пул, қимматликлар ва қатъий ҳисобда турувчи бланкалар қолдиғини текширилган Операцион кундалик ва Операцион кундаликка иловада кўрсатилган олдинги кун охиридаги қолдиқлар билан солиштиради;

Операцион кундалик ва Операцион кундаликка иловадаги сумма ва миқдорлар айланмаларига кўра ҳисобот куни охиридаги нақд пул, қимматликлар ва қатъий ҳисобда турувчи бланкалар қолдиғини текширади;

Операцион кундалик ва Операцион кундаликка илованинг барча устунлари бўйича суммаларни ордерлардаги якуний йиғинди суммалар билан солиштиради;

ҳужжатли бандеролларда кўрсатилган жами пул суммасини Операцион кундаликнинг тегишли якуний суммалари билан солиштиради;

ҳар бир бандеролдаги ордерлар ҳамда касса ҳужжатлари суммаси ва сонини қайта ҳисоблайди, олинган натижаларни бандеролдаги ёзувлар билан солиштиради;

Операцион кундалик, Операцион кундаликка илова ва бандеролдаги имзоларни омонат бўлинмасидаги имзо ва муҳр намуналари билан солиштиради;

ҳар бир операция бўйича ҳужжатлар белгиланган тартибда тасдиқланган бланкаларда расмийлаштирилганлиги, ордерлар ва ҳужжатларда барча реквизитлар тўғри ёзилганлиги, ордер ва ҳужжатларда белгиланган имзолар борлиги, Чиқим ордерлари ва ҳужжатларда эса бундан ташқари пул ёки қимматликларни олганлигини тасдиқлаб омонатчилар имзолари қўйилганлиги, муҳр (муҳр мавжуд бўлган тақдирда) ва имзолар сўнгги назоратчига берилган намуналарга мослиги, суммаларни кўрсатишда тузатишлар йўқлиги, суммаларнинг рақамлар ва ёзувларда кўрсатилишида ўзаро мослигини текширади;

ҳужжатлар бўйича қатъий ҳисобда турувчи бланкалар номи, рақами ва сериясига кўра тўғри ҳисобдан чиқарилганлигини текширади.

Сўнгги назоратчи ёпилган омонатлар бўйича омонат дафтарчаларини Шахсий ҳисобварақ варақчалари ёзувлари билан солиштириб текширади. Ҳужжатларда номувофиқликлар аниқланган тақдирда хато ва камчиликларни бартараф этиш учун омонат бўлими бошлиғига хабар қилади.

193. Омонат кассаларнинг кунлик ҳисоботи сўнгги назорати тугагандан кейин сўнгги назоратчи Операцион кундалик ва Операцион кундаликка иловага ҳамда касса ҳисоботининг титул варақасига текширув санасини қўяди ва имзоси билан тасдиқлайди.

194. Сўнгги назоратчи ҳар бир янги очилган омонат ҳисобварақлари бўйича олинган хабарномалар асосида алоҳида картотекалар очади. Картотекалар ҳар бир омонат тури бўйича ҳамда омонат ҳисобварақлари очилиши санаси бўйича кетма-кетликда тартиб билан сақланади.

Сўнгги назоратчи келиб тушган кунлик ҳисобот ва ҳужжатларни белгиланган тартибда текшириб чиққанидан сўнг, омонат ҳисобварақларининг очилиши ва кирим-чиқим қилиниши бўйича бирламчи ҳужжатларни (ариза, шахсини тас-

диқловчи ҳужжат нусхаси, шартнома, нақд пулдаги кирим-чиқим касса ордерлари, нақд пулсиз ўтказмалар бўйича ёзма топшириқ ва мемориал ордерлар, тўлган ва ёпилган омонат дафтарчалари) саралаб олади ва уларни ҳар бир омонатчининг картотекасига қатъий тартибда жойлаштириб чиқади.

Кунлик ҳисобот ва бошқа ҳужжатларни ҳар бир омонат кассаси бўйича алоҳида ёки омонат кассалари қирқимида битта йиғмажилдга тикади. Йиғмажилдлар операцион кундан кейинги банк иш кунидан кечиктирмасдан тикилиши ва барча масъул ходимлар томонидан имзоланиши шарт.

Ёпилган омонат ҳисобварақлари бўйича картотекадаги ҳужжатлар, ёпилган омонат дафтарчаси билан бирга алоҳида картотекага ўтказилади ва омонат бўлинмаси томонидан белгиланган тартибда архивга топширилади.

195. Кунлик ҳисоботдан ҳужжатларни олиб қўйишга йўл қўйилмайди ва нақд пулларнинг қолдиқларига ўзгартиришлар киритилмайди.

196. Операцион кундалик ва Операцион кундаликка иловадаги маълумотлар ордерлардаги маълумотларга мос келмаганида номувофиқлик сабаблари аниқланади.

197. Ордерлардаги маълумотлар билан Операцион кундалик ва Операцион кундаликка иловадаги маълумотлар ўртасида нотўғри арифметик ҳисоб-китоб ёки назоратчининг техник хатоликка йўл қўйганлиги сабабли номувофиқлик юзага келганда, йўл қўйилган нотўғри ёзув уни ўқиш имконини берадиган даражада ўчирилади ва нотўғри ёзув устидан тўғри маълумотлар ёзилади ҳамда «Тузатилди» деган ёзув ва сана киритилади ва имзоланади.

198. Хатоларни тузатиш учун ордерлар омонат бўлинмаси бошлиғи ва кунлик ҳисоботни текширган сўнгги назоратчи томонидан имзоланади ва Операцион кундаликка хатолик сабаблари ва киритилган тузатишлар ҳақида маълумотлар ёзилади.

199. Ордерлардаги маълумотлар билан Операцион кундалик ва Операцион кундаликка иловадаги маълумотлар ўртасида аниқланган номувофиқлик бўйича омонатларни ноқонуний ўзлаштириш ёки бошқа жиноятлар содир этиш аломатларига шубҳа туғилган ҳолларида сўнгги назоратчи дарҳол бу ҳақда банк филиали раҳбарини хабардор қилади.

Бунда банк филиали раҳбари томонидан комиссия тузилади ва мазкур омонат касса операциялари қўшимча равишда тафтишдан ўтказилади ҳамда тафтиш натижасида жиноят содир этиш аломатлари тасдиқланса, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига белгиланган тартибда маълумот берилади.

200. Сўнгги назоратчи омонат кассаларининг кунлик ҳужжатларни тикиб, расмийлаштирганидан сўнг кунлик ҳужжатлар йиғмажилдларини махсус дафтарга имзо қўйдирган ҳолда банкнинг якуний

назоратни амалга оширувчи ходимга топширади. Махсус дафтар ушбу Йўриқноманинг 62-бандига мувофиқ юритилиши ва унда ҳужжатларни тақдим этиш вақти, уларнинг олинганлиги ва қайтарилганлиги тўғрисида имзолар учун жой ажратилган бўлиши лозим.

Якуний назоратни амалга оширувчи ходим банкнинг омонатлар бўйича йиғмажилдларини банк электрон ахборотлар базаси асосида қонунчиликка мослиги ва мақсадга мувофиқлигини текшириб чиқиши ва йиғмажилдларнинг титул varaқасига ўз имзосини қўйиши лозим.

201. Иш куни тугаганидан кейин картотекалар сақланаётган металл қутилар ва хона қулфланади ва металл муҳрлар билан муҳрланади. Муҳрлаш учун сургуч ёки пластилин қўлланилади. Хона ва картотека калитлари ҳамда муҳр омонат бўлинмаси бошлиғида сақланади. Хона ва картотекалар очилишидан олдин муҳрлар бузилмаганлиги текширилиши зарур.

202. Сўнгги назоратчида кассир ва назоратчиларнинг имзоси ҳамда омонат касса муҳри намуналари бўлиши керак.

203. Имзолар намуналари ҳар йили 1 январь ҳолатига кўра ҳамда масъул ходимлар ўзгарганда янгиланиб турилиши шарт.

16-боб. Операцияларни расмийлаштириш учун берилган омонат дафтарчаларини сарфлаш устидан назорат

204. Омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчалари қатъий ҳисобда турувчи бланка сифатида Бош банк ва «Давлат белгиси» давлатишлаб чиқариш бирлашмаси ўртасида тузиладиган шартнома асосида ягона шаклдаги махсус ҳимоя белгилари билан таъминланган қоғозда тайёрланиб, Бош банк томонидан банкнинг барча филиалларига етказилади.

205. Ҳар иш куни бошида омонат бўлинмаси масъул ходими томонидан омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчаларини олиш учун банк (филиал) раҳбари номига талабнома расмийлаштирилади. Талабномада омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчаларини сони кўрсатилади ва масъул ходим имзоси билан тасдиқланади.

206. Марказий омонат кассага эга банк филиалларида омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчаларини банк филиали тасарруфидаги бошқа омонат кассаларга ҳамда ўзининг омонатчиларига бериш учун филиал биносида жойлашган марказий омонат касса кассири томонидан банк (филиал) раҳбари номига талабнома расмийлаштирилади. Талабнома марказий омонат касса назоратчиси ҳамда омонат бўлинмаси бошлиғи имзоси билан тасдиқланади.

207. Омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчалари талабнома асосида берилганда бухгалтерия бўлинмаси масъул ижрочи бухгалтер томонидан тегишли бухгалтерия ўтказмаси берилади.

208. Омонат бўлинмасида ёки банк филиали биносида жойлашган марказий омонат кассада омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчаларининг кирим-чиқим ҳисоби бўйича китоб юритилади. Омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчалари кассирга китобда олинганлиги тўғрисида имзо қўйдирилиб тарқатилади.

209. Омонат кассаларда кассир ҳар куни иш бошланишидан олдин назоратчига операцияларни расмийлаштириш учун зарур бўлган омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчаларини беради.

210. Бузилган омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчаларининг ҳар бирида «бузилган» деган ёзув ва сана киритилади ҳамда назоратчи ва кассир томонидан имзоланади. Бузилган омонат дафтарчалари ва шахсий ҳисобварақ varaқчалари сони, серияси ва рақамлари Ишлатилган қатъий ҳисобда турувчи бланкаларни ҳисобдан чиқариш ордерининг орқа томонида кўрсатилиб, унга илова қилинади.

211. Омонат бўлинмасининг масъул ходими томонидан кун бошида берилган барча омонат дафтарчаларининг сонини ишлатилган, бузилган ва фойдаланилмаган омонат дафтарчалари сонларининг йиғиндиси билан, кун давомида ишлатилган омонат дафтарчалари сонини янги омонатчиларга очилган шахсий ҳисобварақлар сони билан, йўқолган омонат дафтарчалари ўрнига янги берилган омонат дафтарчалари сонини омонатчилар томонидан омонат дафтарчасининг йўқолганлиги ҳақидаги аризалар сони билан ҳамда янги алмаштириб берилган омонат дафтарчалари сонини омонатчининг тўлган омонат дафтарчалари сони билан солиштиради.

Омонат бўлинмасининг масъул ходими томонидан кун бошида берилган барча шахсий ҳисобварақ varaқчаларининг сонини ишлатилган, бузилган ва фойдаланилмаган шахсий ҳисобварақ varaқчалари сонларининг йиғиндиси билан, кун давомида ишлатилган шахсий ҳисобварақ varaқчалари сонини янги омонатчиларга очилган шахсий ҳисобварақлар сони билан солиштиради.

212. Таққослаш жараёнида фарқ аниқланганда омонат бўлинмасининг масъул ходими зудлик билан банк филиали раҳбарига хабар беради.

17-боб. Якуний қондалар

213. Омонат операцияларининг амалга оширилишини ушбу Йўриқнома талаблари асосида ташкил қилиш бўйича жавобгарлик банк раҳбарияти зиммасига юклатилади.

214. Сўнгги назорат амалга оширилгунга қадар омонат кассада омонат операцияларининг қонунчилигига ҳамда пул ва қимматликларнинг бутлигига кассир ва назоратчи жавобгардир.

215. Аниқланган ноқонуний операциялар учун назоратчи, кассир, сўнгги назоратчи, бош бухгалтер ва филиал раҳбари жавобгардир.

Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит
операцияларини амалга ошириш тартиби
тўғрисидаги Йўриқномага
1-ИЛОВА

ШАХСИЙ ҲИСОБВАРАҚ ВАРАҚЧАСИ Серия _____ № _____

Омонат дафтарчаси Серия _____ № _____

(банк филиали, бўлими номи)

№ _____

(шахсий ҳисобварақ рақами)

(Омонатчининг фамилияси, исми ва отасининг исми)

(манзили)

Омонатчи имзо
намунаси

(туғилган санаси (кк.оо.йй.))

(телефон рақамлари)

Омонат
тури _____

Омонат
муддати _____

Омонат
фоизи _____

Валюта
тури _____

(имзо)

Назоратчи

(имзо)

Бош бухгалтер

(имзо)

Филиал раҳбари

Т/ р	Сана	Операция тури	Омонатлар ҳаракати бўйича амаллар			Ҳисобланган фоизлар	Назоратчи Ф.И.О.	Имзо	
			кирим	чиқим	қолдиқ			назоратчи	омонатчи
1.									
2.									
3.									
4.									

_____ -сонли шахсий ҳисобварақ варақчасига ўтказилган.

Назоратчи

(Ф.И.О.)

(имзо ва сана)

Белгилар учун _____

Омонат қолдиғи «_____» серия _____ -сонли омонат дафтарчасига ўтказилди.

Омонатчи

Ф.И.О. (имзоси)

Назоратчи

Ф.И.О. (имзоси)

Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит
операцияларини амалга ошириш
тартиби тўғрисидаги Йўриқномага
2-ИЛОВА

КИРИМ ОРДЕРИ

_____ банк _____ филиали

ҳисобварақ _____

_____ -сонли омонат касса

«_____» серия _____ 20 ____ й.

(омонатчининг фамилияси, исми ва отасининг исми)

Қуйида ёзилган пул маблағини омонатга қабул қилишингизни сўрайман.

(сумма рақам ва сўз билан)

ТОПШИРДИМ _____

(омонатни қўйган шахснинг Ф.И.О. ва имзоси)

Қабул қилинди:
_____ сўм _____ тийин

Қолдиқлар (қабул қилингандан сўнг)
Омонат _____ сўм _____ тийин
Фоизи _____ сўм _____ тийин

Назоратчи

(имзо)

(Ф.И.О.)

Кассир

(имзо)

(Ф.И.О.)

_____ банк _____ филиали
_____ -сонли омонат касса

СЎНГГИ НАЗОРАТГА ХАБАРНОМА

_____ -ҳисобварақ бўйича

_____ (омонатчининг фамилияси, исми ва отасининг исми)

« _____ » _____ 20 ____ й.

Омонатчи _____
(имзо)

Назоратчи _____
(имзо)

ТАСДИҚНОМА

_____ банк _____ филиали

Банк филиали коди _____ - сонли омонат касса

Омонат қўйилган сана КК.ОО.ЙЙ. вақт СС:ММ

Омонат тури _____ Омонат фоизи _____ Валюта тури _____
Омонат дафтарчанинг _____ Серияси _____ № _____

Омонатчи _____
(Ф.И.О.) _____ (имзо)

Омонатчининг шахсини тасдиқловчи ҳужжати маълумотлари _____

Омонатга қабул қилинган сумма _____

(рақам ва сўз билан ёзилади)

Шахсий ҳисобварақ рақами _____

М.Ў.
(омонат касса)

Назоратчи _____
(Ф.И.О.) _____ (имзо)

Кассир _____
(Ф.И.О.) _____ (имзо)

Ўзбекистон Республикаси банкларида
депозит операцияларини амалга ошириш тартиби
тўғрисидаги Йўриқномага
5-ИЛОВА

ЧИҚИМ ОРДЕРИ

_____ банк _____ филиали _____ ҳисобварақ _____
_____ -сонли омонат касса

« _____ » серия _____ 20 _____ й.

(омонатчининг фамилияси, исми ва отасининг исми, шахсини тасдиқловчи ҳужжат маълумотлари)

(омонатни олган шахснинг Ф.И.О., тасдиқловчи ҳужжат маълумотлари)

Қуйида ёзилган пул маблағини омонатга қабул қилишингизни сўрайман.

(сумма рақам ва сўз билан)

ОЛДИМ _____

(омонатни олган шахснинг Ф.И.О. ва имзоси)

Берилди:
_____ сўм _____ тийин

Қолдиқлар (берилгандан сўнг)
Омонат _____ сўм _____ тийин
Фоиизи _____ сўм _____ тийин

Назоратчи _____

(имзо)

(Ф.И.О.)

Кассир _____

(имзо)

(Ф.И.О.)

Ўзбекистон Республикаси банкларида
депозит операцияларини амалга ошириш тартиби
тўғрисидаги Йўриқномага
6-ИЛОВА

**«Аҳоли омонатлари бўйича нақд пул маблағларининг берилишида омонатчиларнинг
муурожаатларини қайд этиш ДАФТАРИ»**

Т/Р	Муурожаат қилинган санаси	Омонатчининг омонат ҳисобварағи	Талаб қилинган омонат суммаси	Омонат берилган сана	Нақд пулда берилган омонат суммаси	Омонатчи имзоси	Омонатчининг талаб ва таклифи*
1.							
2.							

* Изох: Омонатчи томонидан ихтиёрий равишда тўлдирилади.

Ўзбекистон Республикаси банкларида
депозит операцияларини амалга ошириш тартиби
тўғрисидаги Йўриқномага
7-ИЛОВА

«Нақд пулсиз шаклда қабул қилинадиган омонатлар бўйича тузиладиган шартномаларни рўйхатга олиш ДАФТАРИ»

Т/Р	Шартнома тузиш санаси	Шартнома рақами	Юридик шахс номи ёки фуқаро Ф.И.О.	Шартнома предмети	Шартнома суммаси	Воситачилик ҳақи	Шартномани амал қилиш санаси	Юридик шахс раҳбари Ф.И.О.	Изох, реквизитлар, телефон
1.									
2.									

Ўзбекистон Республикаси банкларида
депозит операцияларини амалга ошириш тартиби
тўғрисидаги Йўриқномага
8-ИЛОВА

**«Кун давомида ишлатилган қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг
ишлатилишини назоратга олиш ЖАДВАЛИ»**

Т/Р	Омонатчининг Ф.И.О.	Омонат дафтарчаси серияси ва рақами	Шахсий ҳисобварақ варақчаси серияси ва рақами	Назоратчи Ф.И.О.	Назоратчи имзоси
1.					
2.					

Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит
операцияларини амалга
ошириш тартиби тўғрисидаги Йўриқномага
9-ИЛОВА

«Йўқолган омонат дафтарчалари бўйича аризаларни рўйхатга олиш
ДАФТАРИ»

Т/ р	Омонатчи Ф.И.О.	Шахсни тас- диқловчи хужжат маъ- лумотлари (серияси, рақами ва қачон, ким томонидан берилган ва бошқалар)	Омонат даф- тарчаси йўқолганлиги тўғрисида омонатчининг аризаси санаси	Йўқолган омонат дафтарчаси бўйича омонат тўғрисида маълумотлар				Янги ҳисобва- рақ бўйича омонат даф- тарчаси бери- лишига ёки омонатни тўлашга рухсат берувчи банк филиали раҳ- бари Ф.И.О.	Йўқолган омонат дафтарча- си бўйича ҳисобва- рақни ёпиш санаси	Ёпилган ҳисобварақ бўйича нақд пулда тўлан- ган сумма ёки омонат ўтказилган ҳисобварақ
				омонат кассаси рақами	шахсий ҳисоб- варақ рақами	охирги операция бажарил- ган сана	сўнгги назорат- чи маълумоти бўйича омонат қолдиғи			
1.										
2.										

Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит
операцияларини амалга ошириш тартиби тўғри-
сидаги Йўриқномага
10-ИЛОВА

_____банк_____ филиали

_____сонли омонат касса

ОПЕРАЦИОН КУНДАЛИК

«_____» _____20____ й. ҳолатига

Т/ р	Операциянинг қисқача мазмуни	Нақд пулда		Мемориал айланмалар		Қимматликлар	
		кирим	чиқим	кирим қилинган	чиқим қилинган	кирим	чиқим
	«_____» _____20____ й.дан ўтказиш						

Ҳисобварақ							
ЖАМИ							
ҲАММАСИ							
	«_____» _____20____ й.дан ўтказиш						

Назоратчи	_____	_____
	(Ф.И.О.)	(имзо)
Кассир	_____	_____
	(Ф.И.О.)	(имзо)
Сўнгги назоратчи	_____	_____
	(Ф.И.О.)	(имзо)

Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит
операцияларини амалга ошириш тартиби тўғри-
сидаги Йўриқномага
11-ИЛОВА

_____банк_____ филиали

_____сонли омонат касса

ОПЕРАЦИОН КУНДАЛИККА ИЛОВА

«_____» _____20____ й. учун

I. Омонатлар

Омонат номи	Кун бошига		Келиб тушди		Чиқиб кетган		Кун охирига	
	миқдори	сумма	миқдори	сумма	миқдори	сумма	миқдори	сумма
жами: талаб қилиб олингунча								
жами: муддатли								
жами: жамғарма								
ҲАММАСИ:								

« » 20 й. ҳолатига

« » 20 й. ҳолатига

(ИМЗО)

10

Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит
операцияларини амалга ошириш тартиби
тўғрисидаги Йўриқномага
13-ИЛОВА

«Қатъий ҳисобда турувчи бланкаларнинг ҳаракати-
ни ҳисобга олиш ДАФТАРИ»

Т/р	Сана	Қатъий ҳисобда турувчи бланка- лар номи	Берилди			Белги		Фойдаланилган		Қайтарилган		Белги	
			серия- си	бланка- лар рақа- ми ____дан ____гача	сони	кассир берди Ф.И.О., имзо	назорат- чи олди Ф.И.О., имзо	бланкалар рақами ____дан ____гача	сони	бланкалар рақами ____дан ____гача	сони	Назоратчи топширди Ф.И.О., имзо	кассир олди Ф.И.О., имзо
1.													
2.													

Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит
операцияларини амалга ошириш тартиби тўғри-
сидаги Йўриқномага
14-ИЛОВА

«Омонат кассани қўриқлаш хизматига топшириш ва
қабул қилиш ДАФТАРИ»

Т/р	Сана	Кун бошида МҚЖ*ни қабул қилди				Кун бошида МҚЖни топширди			Кун охирида МҚЖни топширди				Кун охирида МҚЖни қабул қилди		
		соат	дақиқа	назоратчи ёки кас- сирнинг Ф.И.О	имзо- си	соат	дақиқа	ходимнинг Ф.И.О.	соат	дақиқа	назоратчи ёки кас- сирнинг Ф.И.О	имзоси	соат	дақиқа	ходимнинг Ф.И.О.
1.															
2.															

* Изоҳ: МҚЖ – махсус қўриқлаш жойи.

Ўзбекистон Республикаси банкларида депозит
операцияларини амалга ошириш тартиби
тўғрисидаги Йўриқномага
15-ИЛОВА

Муқова

(БАНК НОМИ ВА ЛОГОТИПИ)

ОМОНАТ ДАФТАРЧАСИ

ОМОНАТЧИ ДИҚҚАТИГА!

Банк омонатлар бўйича мажбуриятларни бел-
гиланган муддатда ва тўлиқ бажаришни ўз зим-
масига олади.

Банклардаги омонатлар Фуқароларнинг банк-
лардаги омонатларини кафолатлаш фонди билан
ҳимояланган.

Банк ўз мижозларига турли операциялар ва
уларнинг ҳисоб-китоб ҳолатига тегишли бўлган ах-
боротларнинг сир сақланишига кафолат беради.

Омонат дафтарчасининг рақами мавжудлигига
эътибор қаратинг.

Омонатчига ҳар бир омонат тури бўйича алоҳи-

да шахсий ҳисобварақ варақчаси юритилади,
ушбу варақчада омонат бўйича ҳар бир бажарил-
ган операция омонатчининг имзоси билан тасдиқ-
ланиши лозим.

Омонат қабул қилинганда, банк томонидан омо-
натчига омонат қабул қилинганлигининг тасдиғи
сифатида Тасдиқнома берилади.

Омонат дафтарчасига омонатчи томонидан би-
рон-бир ёзув киритилиши тақиқланади.

Омонат маблағлари омонат дафтарчаси ва
шахсини тасдиқловчи ҳужжат билан банкка тақ-
дим этилган ҳолда берилади.

ОМОНАТ ДАФТАРЧАСИ

СЕРИЯ _____-СОН

Банк номи _____

Филиал манзили _____

Омонатчи _____

(Ф.И.О., имзо)

Ҳисобварақ рақами _____

Валюта тури _____

Омонат тури _____

(номи, йиллик фоизи, муддати)

(бошқа шартлари)

Назоратчи

(Ф.И.О.)

(имзо)

Бош бухгалтер

(Ф.И.О.)

(имзо)

Филиал раҳбари

(Ф.И.О.)

(имзо)

Ички томон 2-бети

ҲИСОБВАРАҚ № _____

СЕРИЯ _____-СОН

Омонатга дастлабки сумма
миқдорида қабул қилинди _____

(имзо)

Филиал раҳбари

(рақам ва сўз билан)

(имзо)

Бош бухгалтер

Толширди

(имзо)

Омонатчи

Сана	Операция тури	Кирим	Чиқим	Қолдиқ	Фоизлар	Имзолар			
						кассир	назоратчи	бош бухгалтер	филиал раҳбари

Омонат қолдиғи «___» серияли _____-сонли «___» _____ санасида ўтказилган янги омонат дафтарчасини олдим. Омонат қолдиғи _____ сўм _____ тийинни ташкил қилиши тўғрилигини тасдиқлайман.

(имзо)

(назоратчи, Ф.И.О.)

«___» _____ 20__ й.

(имзо)

(назоратчи, Ф.И.О.)

«___» _____ 20__ й.

Охирги варағи

ЭСЛАТМАЛАР:

Омонат дафтарчаси банк томонидан омонат бўйича бажарилган операцияларни тасдиқловчи ва омонат бўйича олинган мажбуриятларни кафолатловчи ҳужжат ҳисобланади.

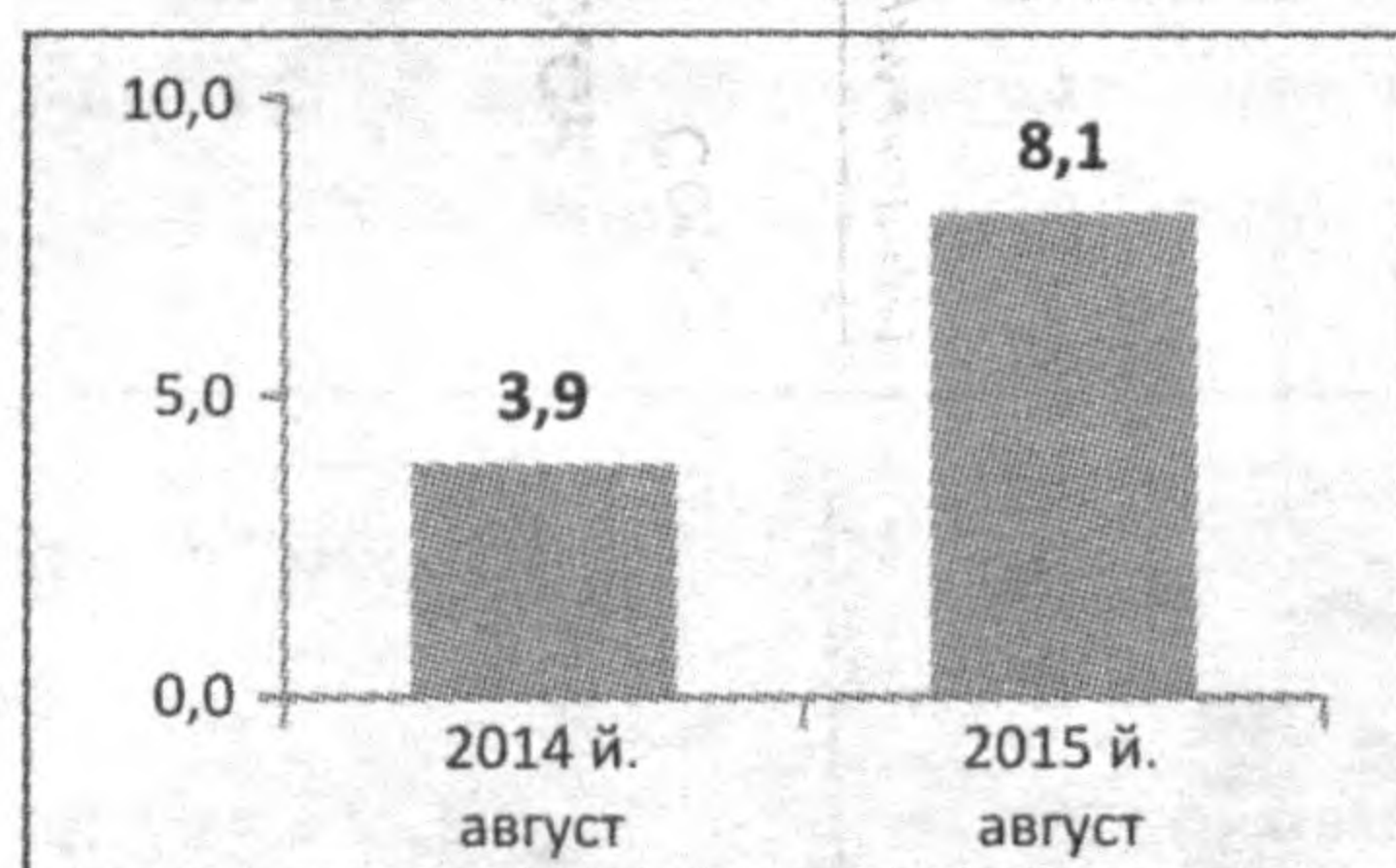
Омонат ёпилган тақдирда, омонат дафтарчаси банкка қайтарилиши шарт.

Омонат дафтарчасини бегона шахсларга бериш қатъиян ман этилади (ишончнома орқали бериш ҳоллари бундан мустасно).

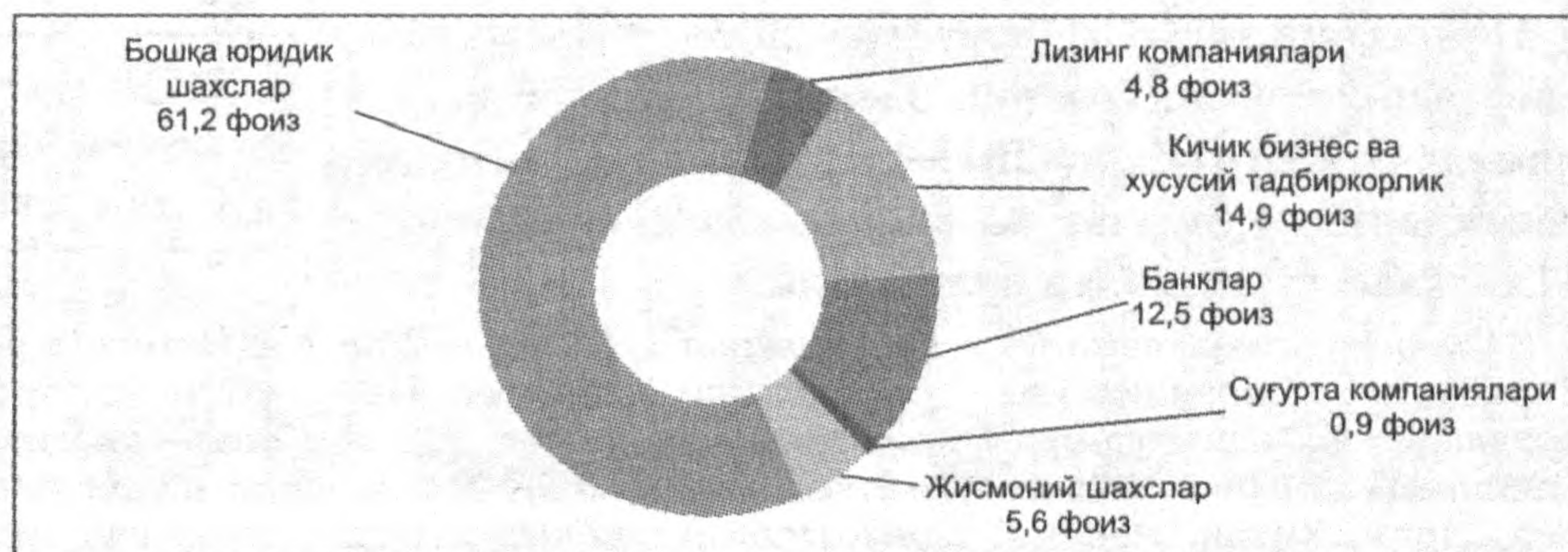
Омонатлар бўйича операциялар ҳақидаги маълумотларни «SMS-банкнинг» дастуридан фойдаланган ҳолда мобиль алоқа телефони ёки омонатчига берилган алоҳида идентификация рақами, логин ва парол ёрдамида ўрнатилган инфокиосклар ёки тадбиркорлар хонасидаги компьютерга ўрнатилган махсус дастур ёхуд банкнинг Интернет тармоғидаги веб-сайти орқали очилган шахсий кабинетларга кириб олиш мумкин.

STATISTIKA

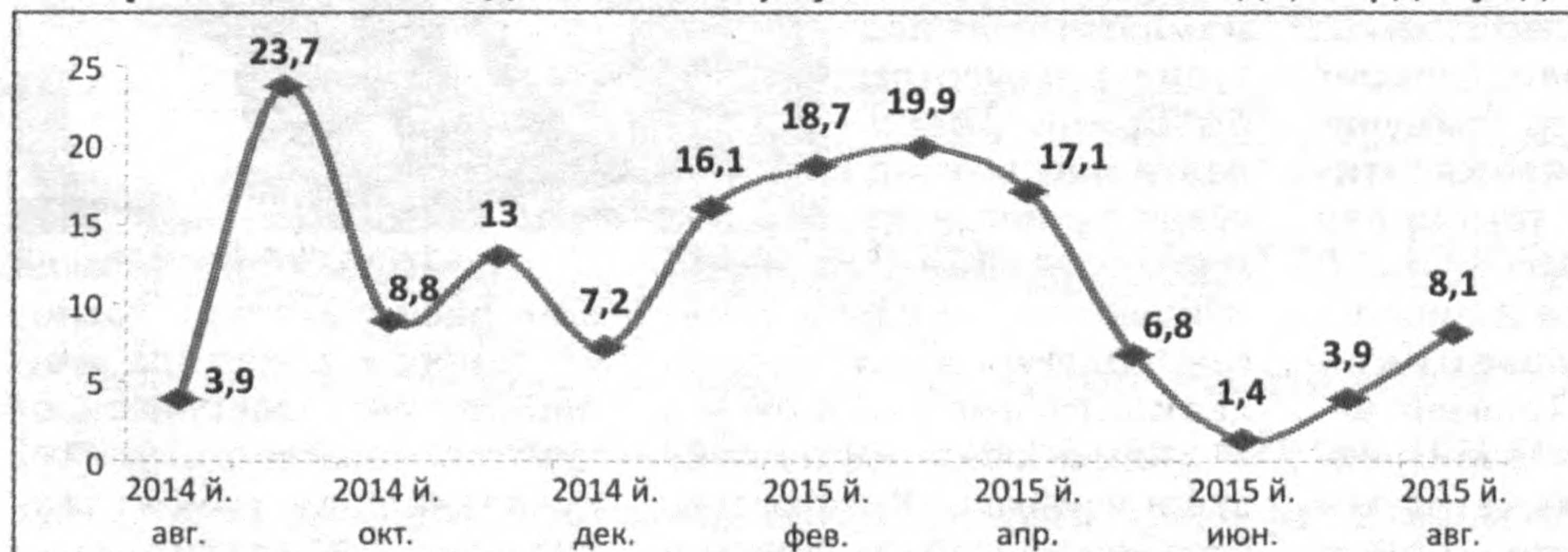
«Тошкент» РФБ биржа айланмаси ва савдолари ҳақида маълумот

Биржа савдолари ҳажми,
2014-2015 йилларнинг август
ойларида, млрд. сўмда«Тошкент» РФБ биржа айлан-
масининг кўрсаткичлари

Кўрсаткичлар	2014 йил август	2015 йил август
Қимматли қоғозлари билан биржага мурожаат қилган АЖлар сони	16	22
Битимлар сони, донада	39	167
Қимматли қоғозлар сони, млн. донада	5,2	23,5
Битимлар миқдори, млрд. сўмда	3,9	8,1

Инвесторлар кесимида биржа айланмасининг таркиби,
2015 йилнинг август ойида, (яқунига кўра фоизда)

Биржа айланмаси динамикаси, сўнги 12 ой мобайнида, млрд. сўмда

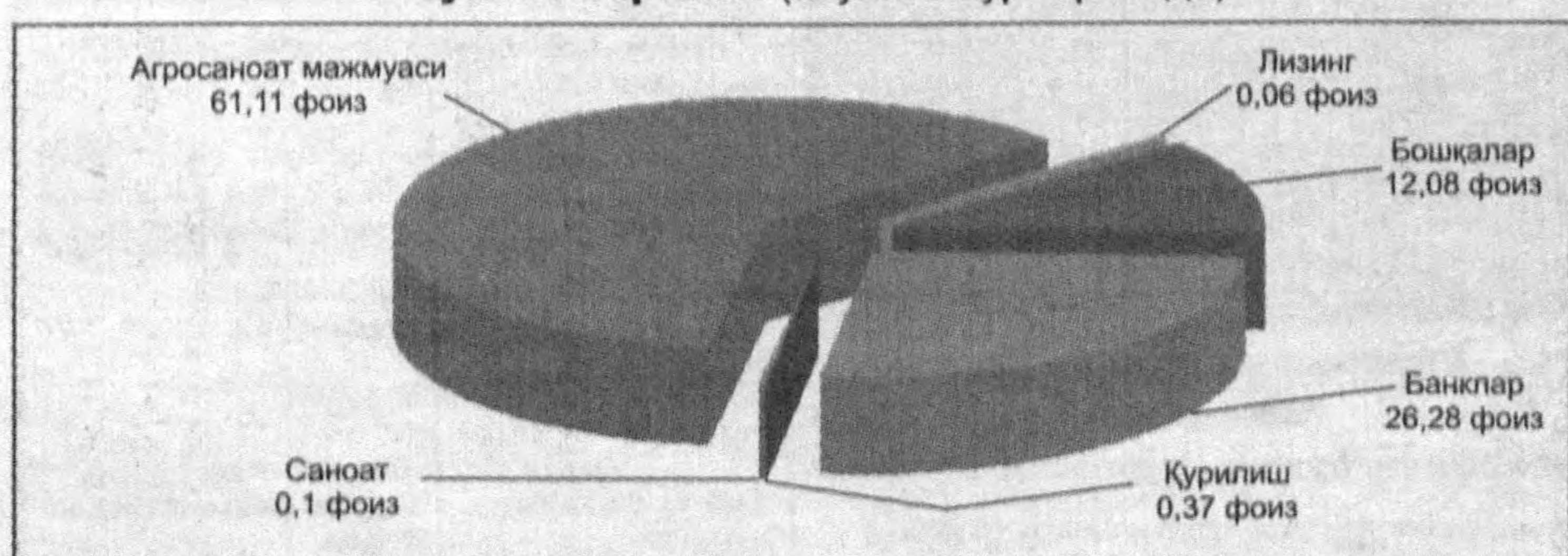
Биржа савдолари натижалари бўйича
инвесторлар ҳақида маълумот, 2015 йилнинг август ойида

	Битимлар сони, донада	Битимлар миқ- дори, млн. сўмда
Жисмоний шахслар		
Мурожаатлар	33	204,8
Қўшимча эмиссияларни жойлаштириш	102	252,2
Хусусийлаштириш	0	0
Жами	135	457
Юридик шахслар		
Мурожаатлар	9	7322
Қўшимча эмиссияларни жойлаштириш	23	332,6
Хусусийлаштириш	0	0
Жами	32	7654,6
Жисмоний шахсларнинг умумий ҳажмдаги улуши	80,8 фоиз	38,8 фоиз
Юридик шахсларнинг умумий ҳажмдаги улуши	19,2 фоиз	61,2 фоиз

Юридик ва жисмоний шахсларнинг битимлар сони ва умумий ҳажмига кўра солиштира нисбати (2015 йилнинг август ойида, ички айлана – битимлар сони, ташқи айлана – битимлар ҳажми, яқунига кўра фоизда)

Алоҳида тармоқлар кесимида қимматли қоғозлар нархининг
улар номиналига нисбати

	2015 йил август
Агросаноат мажмуаси	1,02
Банк соҳаси	1,01
Саноат	1,57
Курилиш	0,90
Сугурта	1,00
Лизинг	1,00
Бошқалар	1,01

Қимматли қоғозлар биржа айланмасининг тармоқлар
бўйича таркиби (яқунига кўра фоизда)Қимматли қоғозлар биржа
айланмасининг тармоқлар бўй-
ича таркиби, 2015 йилнинг январь-ав-
густ ойларида (яқунига кўра фоизда)

	умумий ҳажмига нисбатан фоизда
Банклар	88,7
Агросаноат мажмуаси	1,2
Саноат	0,1
Ижтимоий соҳа	0,1
Курилиш	2,4
Сугурта	0,8
Алоқа	0,0002
Лизинг	0,03
Бошқалар	2,2

Инвесторлар кесимида
биржа айланмасининг
таркиби, 2015 йилнинг
январь-август ойида

	умумий ҳажмига нисбатан фоизда
Кичик бизнес ва хусусий тadbirkorlik	13,9
Сугурта компаниялари	11,1
Жисмоний шахслар	9,9
Хорижий инвесторлар	1,7
Банклар	1,8
Лизинг компаниялари	1,3
Бошқа юридик шахслар	60,2

Биржа савдоларида иштирок этувчи брокерлик
идоралари рейтинг, 2015 йилнинг август ойида

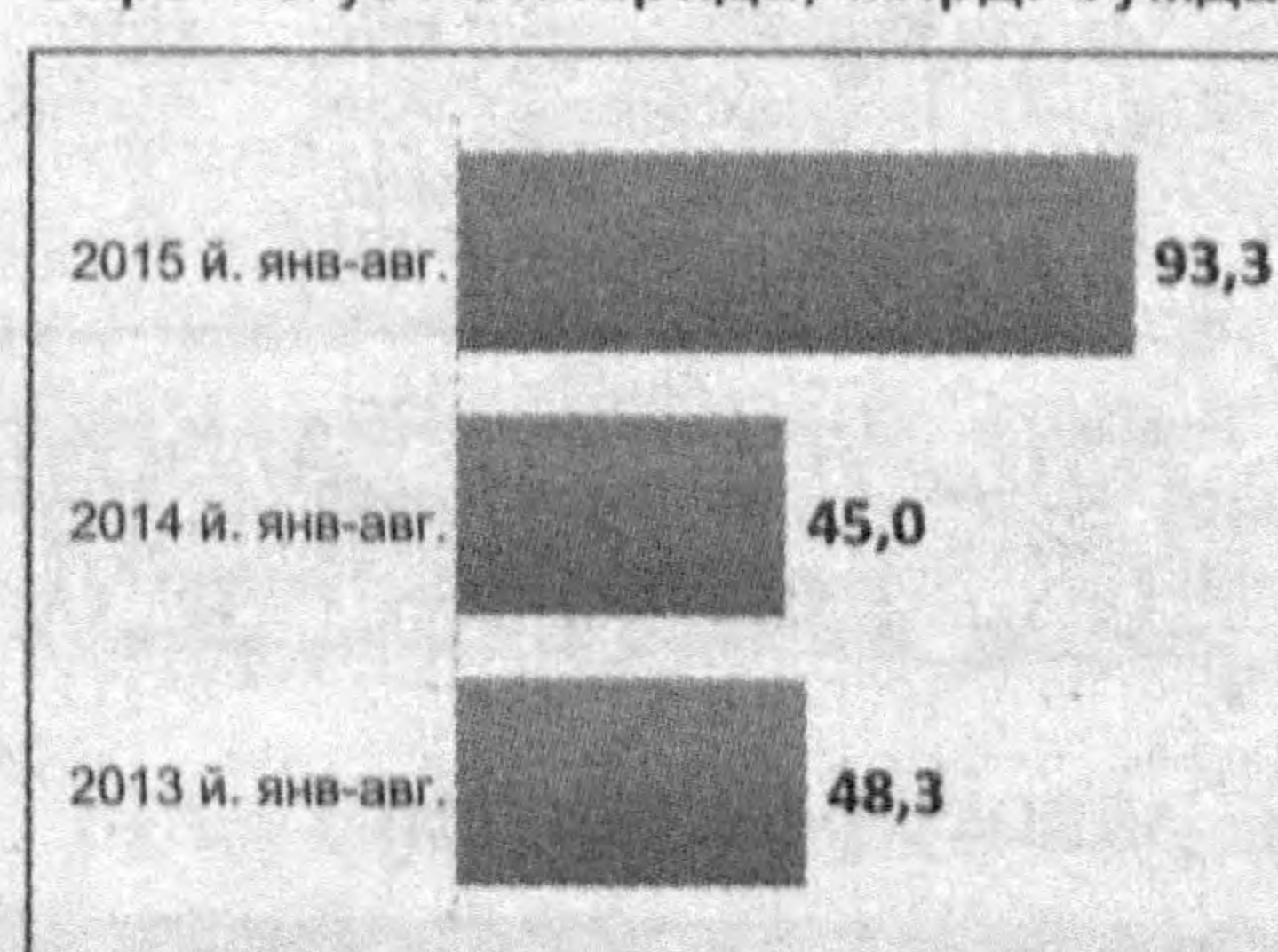
	Битимлар сони, донада	Битимлар умумий миқдори, млн. сўмда
«Portfolio Investments» МЧЖ	19	10 036,2
«Osio Sarmoya Depo» МЧЖ	3	2 669,8
«Alp omad invest» МЧЖ	47	1 137,3
«TAT Reestr» МЧЖ	27	643,5
«TashInvestKom» МЧЖ	77	532,9
«Universal Depozit» МЧЖ	4	414,9
«Birinci banklararo depozitariy» МЧЖ	95	315,7
«Dalal Standard» МЧЖ	3	206,1
«Kapital depozit» МЧЖ	8	87,1
«Leader Finance» МЧЖ	6	57,8

Энг юқори савдолар ҳажми бўйича эмитентлар ТОП 10 лиги,
2015 йил бошидан буён

Эмитент номи	Ҳажми, млрд. сўмда
«Ипак йўли» АИТБ, Тошкент ш.	43,3
«Ўзсаноатқурилишбанк» АТБ, Тошкент ш.	8,9
«Алоқабанк» АТБ, Тошкент ш.	8,1
«InFinBank» АТБ, Тошкент ш.	6,2
«Kogon Yog'-Ekstraksiya zavodi», Бухоро вил.	4,9
«Капиталбанк» АТБ, Тошкент ш.	3,9
«Asia Alliance Bank» АТБ, Тошкент ш.	3,6
«Туркистон» ХАТИБ, Тошкент ш.	3,6
«Туронбанк» АТБ, Тошкент ш.	1,9
«Qizilqumsement» АЖ, Навоий вил.	1,7

Тармоқлар кесимида листинг
компаниялари айланмасининг
таркиби, 2015 йилнинг
январь-август ойларида
(яқунига кўра фоизда)

	умумий ҳажмига нисбатан фоизда
Банклар	95,72
Лизинг	0,03
Саноат	0,14
Сугурта	0,98
Курилиш	2,14
Агросаноат мажмуаси	0,07
Бошқалар	0,80

Биржа айланмасининг дина-
микаси, 2013-2015 йилларнинг ян-
варь-август ойларида, млрд. сўмдаҚимматли қоғозлар биржа бозорининг таркиби,
2013-2015 йилларнинг август ойлари учун

	жойлаштиришнинг бирламчи бозори	мурожаатларнинг иккиламчи бозори
2013 йил январь-август	53,2	46,8
2014 йил январь-август	55,7	44,3
2015 йил январь-август	21,8	78,2

Икки йирик саноат тармоқлари намоёйиши

Пойтахтимизда «UzEnergyExpo-2015» — энергетика, энергияни тежаш, ёритиш, электротехникага доир X ҳамда «UzStroyExpo-2015» — қурилиш, иситиш, вентиляция, қувурлар ва фитинглар йўналишидаги V халқаро кўргазмалар бўлиб ўтди.

Бу йил кўргазмаларнинг бирлашган экспозициясида маҳаллий корхоналар қаторида Беларусь, Германия, Италия, Эрон, Хитой, Россия, Туркия, Украина, Жанубий Кореядан 60 дан зиёд компаниялар иштирок этди.

«UzEnergyExpo-2015» кўргазмаси Ўзбекистонда электр техникаси мавзuida- ги тадбирлар орасида етак-

ри, ерларни қуёш ва шамол станциялари ёрдамида сугориш, электр энергияни 40 фоизгача иқтисод қилувчи компенсаторлар, замонавий диод лампалар ва кўча ёриткичлари, корхона ва ташкилотларда қисқа муддатли электр токининг ўчиш ҳолатлари олдини олувчи ускуналар етказиб беришни ҳам йўлга қўйди. Бугунги кунда республикадаги

чи ўринни эгаллайди. Унда ҳар йили электр энергетикаси соҳаси учун энг замонавий ускуна ва технологиялар ҳамда энергетика объектларида сервис, инжиниринг ва консалтинг хизматлари кенг қўламда тақдим қилинади.

Маълумки, мамлакатимизда энергия тизимини ривожлантиришга масъул бўлган йирик тузилма — «Ўзбекэнерго» акциядорлик компанияси ўз негиздаги корхоналар билан тармоққа доир қатор лойиҳаларни амалга ошириб келмоқда. Хусусан, 2015-2019 йилларда умумий қиймати 3,2 млрд. АҚШ долларидан зиёд бўлган 13 та инвестиция лойиҳасини амалга оширишни режалаштирган.

— Етти йилдирки, корхонамиз қуёш, шамол, сув электр станцияларини ишлаб чиқариш билан шуғулланиб, ўқув амалиёти, лойиҳаларни ишлаб чиқиш, маркетинг ва сервис хизматларини кўрсатиб келмоқда, — дейди «Chag'atay invest» МЧЖ бош директори Бобур Абдурахмонов. — Шунингдек, корхонамиз сўнгги пайтларда ўз фаолиятини кенгайтириб, иссиқхоналар учун замонавий иситиш тизимла-

станциялар таркибий қисмларининг 45 фоизи компаниямизда ишлаб чиқарилаётган юқори сифатли эҳтиёт қисмлардан ташкил топган.

Шу билан бирга, «UzEnergyExpo-2015» кўргазмасида жаҳон қурилиш бозорининг бугунги ҳолати намоёйиш қилинди.

Шу ўринда республикада қурилиш саноатининг ривожланиш тенденцияси хусусида тўхталиб, жорий йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистоннинг қурилиш материаллари саноати корхоналари томонидан 2,11 трлн. сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилганини, бу кўрсаткич 2014 йилнинг шу даврига нисбатан 11,3 фоизга ортганлигини қайд этиш жоиз.

Тадбир «IEG Uzbekistan» кўргазма компанияси томонидан «Ўзбекэнерго» АҚ, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси, «Ўзқурилишматериаллари» АҚ, «Ўзмаҳсусмон-тажқурилиш» АЖ, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Энергетика ва автоматика институти, «Ўзкоммунизмат» агентлиги ҳамда Тошкент шаҳар ҳокимияти ҳамкорлигида ташкил этилди.

Эъзоз КАМОЛОВА.

2015 йилнинг янги дастурий ишланмалари

«ICT Week Uzbekistan-2015» ахборот-коммуникация технологиялари ҳафталиги доирасида «BestSoft Challenge-2015» ҳамда «Intellect2All» танловларининг республика финал босқичи ғолиблари аниқланди.

Тақдирлаш маросимида юртимизда ёш дастурчилар сони тобора ортаётгани, улар салоҳияти ошиб, соҳани янада ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшаётгани таъкидланди.

Мазкур тадбирлар Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги томонидан Олий ва ўрта махсус таълими, Халқ таълими вазирликлари, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, Тошкент ахборот технологиялари университети, Тошкентдаги Инха университети, «BePro» дастурчилар маркази ва «Самсунг Электроникс» компанияси билан ҳамкорликда ташкил этилди.

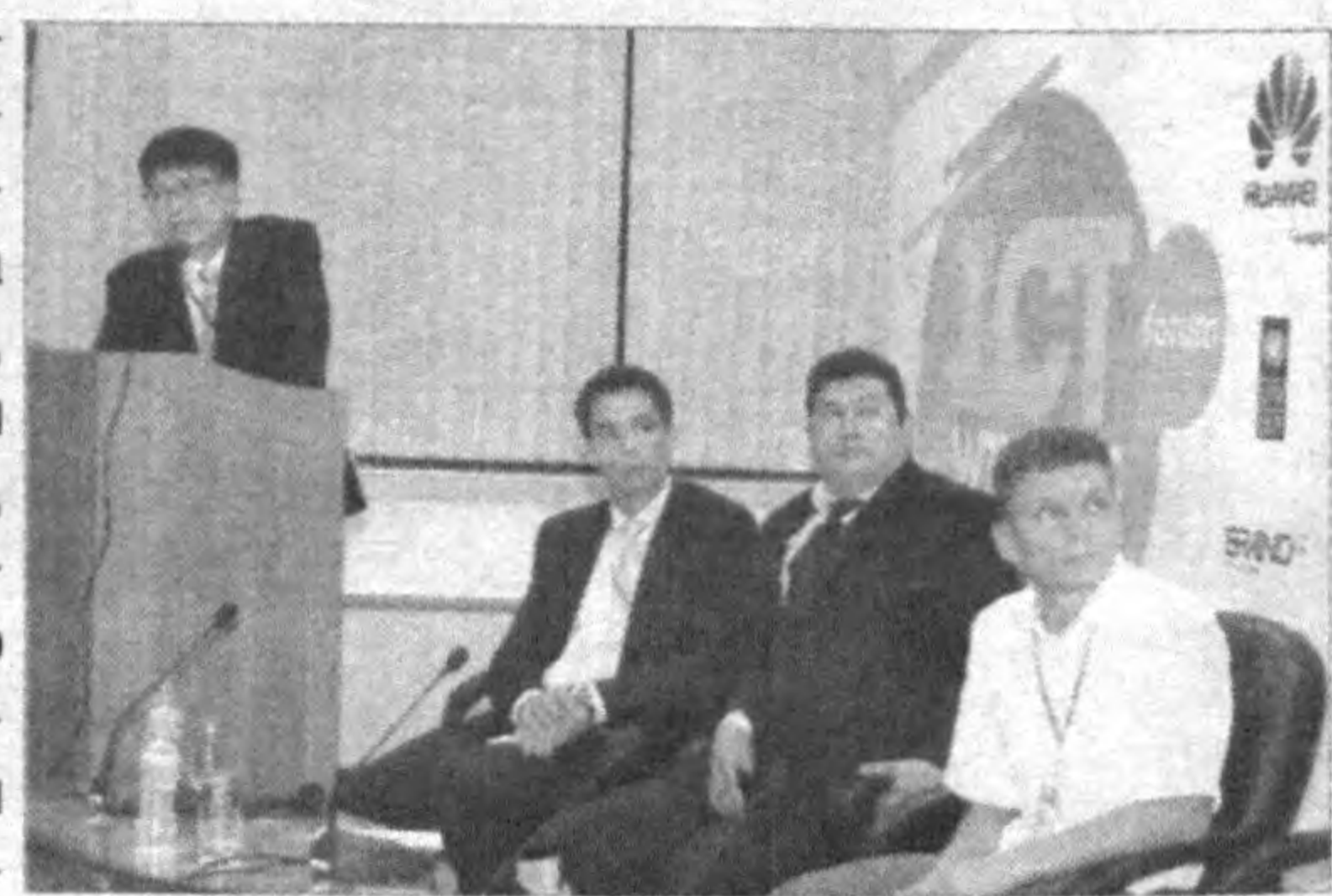
Маълумки, софтвер индустрияси мамлакатимизда ахборот-коммуникация технологиялари соҳасининг жадал ривожланиб бораётган тармоқларидан ҳисобланади. Шу боис ушбу йўналишдаги мутахассисларни тайёрлашга, дастурий инжиниринг, веб-дастурлаш, телекоммуникациялар ва бошқа юқори технологияли йўналишлар-

Унда дастурий таъминот ишлаб чиқувчи иқтидорли ёшларни аниқлаш ва рағбатлантириш, юқори малакали кадрлар тайёрлаш, мамлакатимиз дастурий маҳсулотлар бозорини ривожлантириш мақсади кўзда тутилган бўлиб, соҳанинг бир нечта йўналишлари қамраб олинган. «Электрон тижорат соҳасидаги энг яхши ечим», «Таълим соҳасидаги энг яхши лойиҳа», «Компьютер, браузер ва мобиль ўйинлар ишланмаси» шулар жумласидандир.

— Танловда «Электрон тижорат соҳасидаги энг яхши ечим» номинацияси бўйича ғолибликни қўлга киритдик, — дейди «FJ» лойиҳаси муаллифлари — Тошкент автомобиль-йўллар институти талабаси Фарҳод Қосимов ва Тошкент Халқаро Вестминстер университети талабаси Юля Пацулевич. — Лойиҳамиз интернет ёрдамида товар ва хизматлар таклиф этиш, буюртма-

лар қабул қилиш, тўлов топшириқномаси тақдими онлайн режимида тижорат битимлари бўйича транзакцияни амалга ошириш, электрон маркетингни юритиш имкониятларини ўз ичига олган.

«Таълим соҳасидаги энг яхши лойиҳа» номинацияси бўйича қатнашчилар томонидан ўқув жараёнини автоматлаштириш, электрон дарсликлар, масофавий ўқитиш учун дастурий таъминот бўйича кўпгина янги ишланмалар тақдим этилди. Улар орасида Тошкент ахборот технологиялари касб-хунар коллежи ўқувчиси Отабек Давронбеков муаллифлигидаги «MaTH Equations» лойиҳаси ғолиб деб топилди.

Шунингдек, жорий йилда замонавий ахборот технологиялари соҳасида ёшларнинг интеллектуал салоҳиятини аниқлаш, қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантиришга йўналтирилган «Intellect2All» танлови ҳам юқори натижаларни қайд этди.

Танловнинг республика босқичи тўрт кун давом этиб, унинг доирасида соҳанинг етакчи мутахассислари иштирокида ахборот технологиялари соҳасида бизнес юритиш бўйича маҳорат дарслари ташкил этилди. Танловнинг иккинчи ва учинчи кунлари иштирокчилар лойиҳаларининг тақдимотлари бўлиб ўтди. Ҳайъат аъзолари, жумладан, Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг эксперт комиссияси тадбиркорлик субъектларига хизмат кўрсатиш учун энг яхши IT-лоийҳаларини саралаб олди.

Совринли ўринлар учун 20 жамоа уч йўналиш — веб-ишланмалар, мобиль иловалар ва виртуал воқелик бўйича иловалар яратиш бўйича беллашди. Унда «Futbol.uz» лойиҳаси билан энг яхши веб-ишланма совринига Тошкент шаҳридан ёш дастурчи Достон Юсупов сазовор бўлди.

Мобиль иловалар номинациясида Фарғонанинг «FFIX» жамоаси «Идеал хизматлар» мобиль иловаси билан, виртуал воқелик бўйича иловалар яратиш йўналишида эса, пойтахтимиздаги «VR+» жамоаси «Менинг азиз Тошкентим» лойиҳаси билан ғолиб бўлди.

Юлдуз ЗОКИРОВА.

ни ўз ичига олган комплекс тизимни шакллантиришга катта эътибор қаратилмоқда. Бу борада ёш дастурчилар ўртасида ўтказиб келинаётган «BestSoft Challenge-2015» ҳамда «Intellect2All» танловлар ҳам катта самара бермоқда.

«BestSoft Challenge-2015» танловининг дастлабки босқичи олий ўқув юртлари талабалари, коллеж ва лицей ўқувчилари ўртасида ёзги таътил даврида ўтказилди.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ-ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

ҲАМКОРЛАРИМИЗ ВА МУАССИС

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

«Norma» МЧЖ

«Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖ

БОШ МУҲАРРИР

Акмал НАЗАРОВ

Нашр учун масъул

Анвар АСРОРОВ

ЧОП ЭТИШГА ТАЙЁРЛОВЧИ

Газета «Moliya yangiliklari agentligi» МЧЖнинг
компьютер базасида
саҳифаланди

АХБОРОТ КЎМАГИ

ЎЗА, «Туркистон-пресс» НАО

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ:

100084, Тошкент ш.,

Ғ. Мавлонов кўчаси,

1а-уй, 3-кават.

e-mail: info@banknews.uz

www.banknews.uz

Реклама ва эълонлар учун

234-43-18

телефони орқали мурожаат қилинг.

Юридик шахслар учун нашр индекси — 102.

Жисмоний шахслар учун нашр индекси — 377.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан «Банк ахборотномаси»да эълон қилинган материалларни қўчириб босишга ижозат берилади.

Кўлөзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган.

Газета ҳафтанинг пайшанба куни чоп этилади.

Буюртма № 64

Адади: 6147 нусха.

Нархи шартнома асосида.

Газета АЗ ҳажмда, 3 шартли босма табоқда

чоп этилди.

Босишга рухсат этилди: 23.09.2015 й., 9.00.